

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"Vsi bomo enkrat zaspali
v miru počivali vsi
delo za vselej končali
v hišo Očetovo šli"

A.M. Slomšek

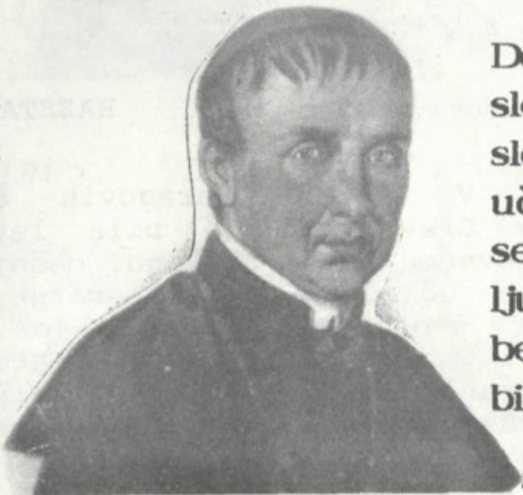
LETNIK IL

SEPTEMBER-OKTOBER 1998

ŠT. 7/8 NO. 7/8

Blaženi Anton Martin Slomšek Prosi za nas!

"O, ljubi, lepi in pošteni slovenski Materin jezik, s katerim sem prvič svojo ljubeznivo mamo in dobrega Ateja klical, v katerem so me moja Mati učili Boga spoznavati, v katerem sem prvokrat svojega Stvarnika častil; Tebe hočem kot najdražji spomin svojih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, skrbeti za tvojo čast in lepoto, kolikor premorem.

1800 - 1862

Do poslednje ure hočem najrajši v slovenskem jeziku hvaliti Boga, v slovenskem jeziku hočem najrajši učiti svoje ljube slovenske Brate in sestre in želim, kot hvaležen sin svoje ljube matere, da bi bila moja zadnja beseda Slovenska, kot je tudi prva bila Slovenska!"

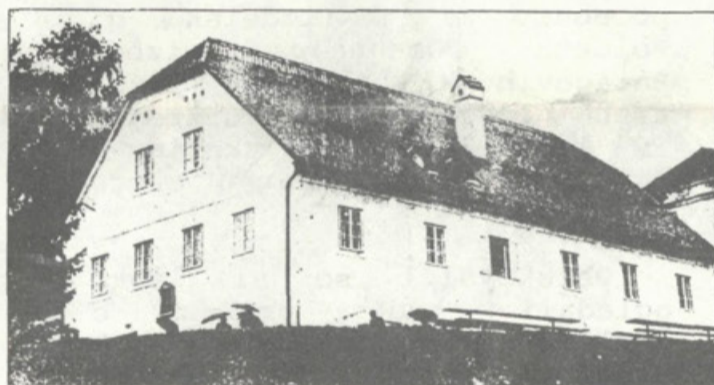
ŠKOF, NARODNI BUDITELJ,
VZGOJITELJ IN PISEC

Dr. F. Kranberger naslavlja bralce Družine

Spostovani bralci Družine, dragi bratje in sestre!

"Oznanjam vam veliko veselje za vse ljudstvo, doma v Sloveniji in za rojake po vsem svetu. V petek, 3. Julija, je bila v Rimu slovesna in sklepna seja, na kateri je Kongregacija za svetniške procese v navzočnosti svetega očeta papeža Janeza Pavla II. in številnih kardinalov razglasila, potrdila in podpisala, da je postopek za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška uspešno končan. Tako je izpolnjena obljuba in zaobljuba, ki jo je dal sveti oče na vseh treh mestih ob svojem obisku v Sloveniji, maja 1996. Da, zagorele so vse zelene luči za beatifikacijo, za razglasitev prvega slovenskega svetnika pred vesoljno Cerkvijo. Na neki račun bo razglašena svetost slovenskega naroda. Brez dvoma ima naš narod svoje svetnike, o tem ne dvomimo, vendar bo s Slomškovo beatifikacijo do sedaj anonimna svetost naroda dobila svojo vesoljno dimenzijo. Te potrditve pred vesoljno Cerkvijo smo potrebni posebej v času priprave na slovensko sinodo oziroma že sedaj v sinodalnem dogajanju v Sloveniji kot v pripravi na vstop v tretje tisočletje.

Z beatifikacijo služabnika škofa Slomška bomo dobili potrditev pred vesoljno Cerkvijo, da je slovenski narod v svojih koreninah zdrav narod, sposoben dati svetnika, sposoben krščanskega in evangeljskega heroizma, z vsemi duhovnimi, moralnimi, kulturnimi in nenazadnje pravimi narodnostnimi vrednotami. Z beatifikacijo Slomška bomo dobili svojega stalnega domačega zavetnika pri Bogu. Priprošnjika iz svojih vrst. Vsem velikega

Blagoslovitev Slomškove rojstne hiše na Slomu pri Ponikvi, 27. Sept. 1998

"Slomškova nedelja" - v bodoče
"praznik blaženega škofa Slomška"

Nadškof dr. Franc Rode

vzornika v osebni in občestveni verski življenju. Z razglasitvijo častitega služabnika škofa Slomška za blaženega bo končan proces, ki se je začel že leta 1925 in je trajal s krajšimi ali daljšimi premori ali prekinitvami vse do danes, to je dobrih 70 let. Te prekinitve so bile zaradi 2. svetovne vojne in povojnih razmer, deloma pa tudi zaradi personalnih sprememb v postulatori ali na škofijskem sedežu in podobno. Vsem dosedeanjim postulatorjem in vice postulatorjem doma in po svetu, posebej še sedanjemu postulatorju, prelatu in msgr. Maksimiljanu Jezerniku in vicepostulatorju doktorju Marijanu Turnšku se iskreno zahvaljujem v svojem imenu in v imenu vse škofije. Oba imenovana sta bila v petek navzoča pri tej slovesni seji.

Po tem slovesnem in zgodovinskem dogodku v Rimu, v Vatikanu, nas vodi pot k dogovoru o času, kraju in načinu beatifikacije. To bo vsebina pogovorov slovenske škofovske konference, se pravi vseh slovenskih škofov, voditeljev ali zastopnikov slovenske države in seveda državnega tajništva v Vatikanu oz. dogovora s samim svetim očetom, ki mu je Slovenija zelo pri srcu, saj se svojega obiska pogosto spominja.

Na razširjeni seji tajništva slovenske sinode smo sklenili, da bomo beatifikacijo škofa Slomška vključili, kar se največ da, v pripravo na slovensko sinodo vsega naroda, kajti Slomšek ni le svetnik mariborske škofije. Je sicer svetnik iz naše škofije, v resnici pa je svetnik za ves slovenski narod. Zato ga lahko v tem drugem primeru, ko se vsa Slovenija pripravlja na svojo sinodo in na vstop v tretje tisočletje, toliko bolj vključimo v našo redno in izredno pastoralno dejavnost.

Ob koncu tega veselega sporočila vas spostovani bralci Družine, v domovini in po svetu, pristrčno pozdravljam s Slomškovim pozdravom: "Vrli sini in hčere matere slave. Bog naj bo z vami."

Dr. FRANC KRAMBERGER

Mariborski škof

Drugo leto 6. Junija bo papež Janez Pavel II na Betnjavi pri Mariboru med mašo razglasil A.M. Slomška za blaženega.

Po obisku na grobu v stolnici se bo vrnil v Rim.

slovenska
DRŽAVA
FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$1.50 single issue
Advertising: \$0.45 per agate line

Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation
of Canada

Marta Jamnik-Sousa, President 79 Watson Ave. Toronto, On.
M6S 4E2

Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
ga. Marta Jamnik-Sousa, Predsednica

Edited by Editorial Board

Urejuje konzorcij Slovenska Država

Zastopnika:

Slevko Skoberne
España 1316
Castelar (1712)
Prov. Buenos Aires
Argentina

Avguštin Kuk
16 Northfield Rd.
Scarborough, Ontario
M1G 2H4 Canada
T/FAX (416) 439-8387

TELEPHONE # (416) 766-4848
FAX # (416) 766-7088

Letna naročnina: Za Kanada in ZDA \$15.00. Za Argentino in
Brazilijo po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in
druge države \$12.00 U.S. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno da bi se
avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem
uredništva in izdajatelja.

Cleveland še ni doživel tako veličastnih Baragovih dni. V soboto 5. Septembra je cerkev sv. Vida napolnilo čez 1000 ljudi in prav tako katedralo v nedeljo. Trije avtobusi so pripeljali romarje iz Toronta, Hamiltona in Chicaga. Pri obeh cerkvenih slovesnostih je sodelovalo po pet slovenskih pevskih zborov, ki jih je vodil Janez Sršen, in okoli 100 narodnih noš, ki so povzdignile pomen slovesnosti in jim dajale slovenski poudarek. Ker se je nedeljske slovesnosti udeležil tudi guverner ameriške zvezne države Ohio George V. Voinovich s soprogo, so Baragovi dnevi dobili še poseben pomen in razsežnost v prizadevanjih, da bi Friderik Baraga, sin slovenskih staršev iz Dobrnica na Dolenjskem, ta neutrudljivi misijonar na področju velikih jezer dobil priznanje vse Amerike in čast oltarja vesoljne Cerkve.

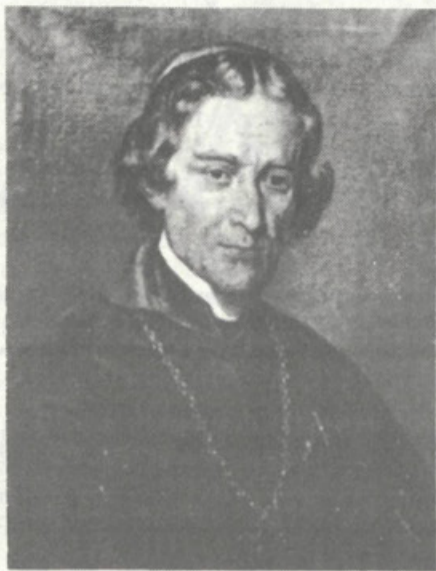

Nadškof dr. Rode Blagoslavlja vernike v cerkvi Sv. Vida

V sklopu Baragovih dni sta bili v Clevelandu dve cerkveni pobožnosti: V soboto zvečer je v slovenski cerkvi sv. Vida celebriral Prezv. nadškof dr. France Rode, iz Ljubljane, ob asistenci štirih škofov in 20 duhovnikov z župnikom sv. Vida č.g. Jožef Božnarjem na čelu. V nedeljo popoldne je pa v katedrali sv. Janeza celebriral Prezv. Anton M. Pilla, Clevelanski nadškof, tudi ob asistenci šestih škofov in 25 duhovnikov.

BARAGOVİ DNEVI V CLEVELANDU

1998

+ Frederik Baraga

Slavnostno okrašena cerkev Sv. Vida v Clevelandu

RAZSTAVA O BARAGI

V okviru Baragovih dni v Clevelandu je bila letos povsem nekaj novega obsežna in odlično urejena razstava o škofu Baragi, ki jo je iz bogatih virov, katere hrani Slovensko ameriško raziskovalno središče pripravil njegov ustanovitelj in ravnatelj dr. Edi Gobec. Na 42 panojih je bilo razstavljenih 345 povečanih fotografij z besedili; na posebni mizi (izdelek g. Poldeta Omahna)pa izbor Baragovih knjig (vseh razen treh izvirnih, najstarejše iz leta 1844.) in knjig o življenju in delovanju škofa Barage.

Obiskovalci so si lahko ogledali tudi prikaz o življenju in delu nekaterih drugih slovenskih škofov in velikega števila misijonarjev - od Ratkaja do Kappusa, ki sta zečela delovati v Ameriki pred več kot tremi stoletji, do velikih sodobnikov kot Matere

Ksaverije Pirc v Tajlandiji, očeta sirot Ernesta Saksida v Braziliji, legendarnega dr. Janeza Janeža na Formozi - Taiwanu, bližnjega sodelavca Matere Terezije pesnika in slikarja Jožeta Cukale v Indiji, misijonarja in pesnika Vladimirja Kosa na Japonskem in patra Petra Opeke, mednarodno znanega misijonarja ubogih smetiščarjev na Madagaskarju.

Dr. Edi Gobec je za obiskovalce natisnil tudi razstavni list v obeh jezikih s podatki in razlago in z zahvalo vsem, ki so kakorkoli prispevali k razstavi. Iz tega seznama in velikega števila razstavljenih enot je moč vsaj delno doumeti, koliko gradiva je zbral, koliko dela opravil in koliko neprecenljivega bogastva za slovensko kulturo in zgodovino hrani v svojem raziskovalnem inštitutu. Čestitamo!

S. Š.

Ravnatelj Baragove Zveze, Rev. Aleksander Sample si ogleduje razstavo.

NADŠKOF DR. RODE OBISKAL PRISTAVO

V okviru tradicionalnih Baragovih dni, ki so se letos vršili v Clevelandu 5. in 6. septembra in katerih se je prvič udeležil ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode, je Ameriško - Slovenski svet priredil na delavski dan 7. septembra v čast nadškofu slovensko dobrodošlico na Pristavi, ki je spričo prisrčnega vzdušja in številnih narodnih noš ter velike udeležbe dobila izraz pravega slovenskega praznovanja. Praznično in s slovenskimi simboli (zastavami, mlaji in venci) okrašena slovenska Pristava je pričakala slovenskega vladiko po starem narodnem običaju: s kruhom, soljo in nageljni, dobrodošlico pa sta mu izrekla predsednik Ameriško - slovenskega sveta dr. Mate Roesmann in predsednik slovenske Pristave gosp. Metod Ilc.

Celodnevno slavje na Pristavi se je začelo dopoldne s sveto mašo pri kapeli, ob kateri je postavljena spominska plošča z vklesanimi imeni številnih grobišč, kjer počivajo žrtve medvojnega komunističnega revolucionarstva in povojnega nasilja. Marsikatera slovenska begunska družina ima v teh grobiščih koga od svojcev.

Na čelu procesije do Spominske kapele je stopal šentvitiški župnik g. Jože Božnar, za njim slovenske narodne noše, dolga vrsta rojakov od blizu in daleč (dve skupini iz Toronta in Hamiltona) in nad deset duhovnikov z nadškofom. Po maši so se vsi v sprevedu vrnili na skupno kosilo, na kar se je v paviljonu začel kulturni program na čast visokemu gostu. Po pozdravnem nagovoru dr. Mateja Roesmanna je zbrane nagovoril nadškof sam.

V nagovoru je dal posebno priznanje za vse, kar so naši ljudje ustvarili, za vse, kar delajo in kaj so, za močno versko, kulturno in narodnostno udejstvovanje in za trud, da bi v svojih skupnostih ohranili slovensko identiteto ter slovenski jezik tudi še mlajšim rodovom. "Prizadevajte si", je

Sprejem na Pristavi po starem Slovenskem običaju: s kruhom, Soljo in nageljni

Narodne noše na Slovenski Pristavi

Med pevci Korotana

dr. Mate Roesmann izreka dobrodošlico nadškofu

Prezvišeni gospod ljubljanski nadškof in slovenski metropolit, dr. Franc Rode: najlepše Vas pozdravljam in izrekam najprisrčnejšo dobrodošlico v imenu Slovenskega ameriškega sveta.

Kot vem, je to Vaš prvi obisk med Slovenci iz Clevelanda in okolice, kjer je največja naselbina Slovencev in Americancev slovenskega porekla v Združenih državah.

Tukaj smo na Slovenski pristavi, lepem košku prostrane ameriške zemlje, kjer skušamo Slovenci poustvariti majceno Slovenijo in s tem, kolikor je to pač možno v danih razmerah, tudi slovensko ozračje.

Tukaj na Slovenski pristavi, ki je naša že sedemintrideset let, smo pred štiriintridesetimi leti zgradili tudi prvi spomenik na svetu, v obliki spominske kapele posvečene Materi božji z Brezij, v večni spomin slovenskim domobrancem, legionarjem, četnikom in vsem žrtvam komunistične revolucije in tuje okupacije v letih strahot 1941-1945. To smo storili njih preživeli bratje in sestre, njih očetje in matere ter njih otroci. Tukaj sleherni leto častimo nje, ki so žrtvovali svoja življenja za domovino in vero. Zato je pristava pomemben slovenski prostor.

Prezvišeni: Današnji slovenski čas in Vaše škofovstvo nas spominjajo na čas, ko je bil na sedežu ljubljanske škofije knezoškof Tomaž Hren. Takrat niso bili lahki časi, ne za Cerkev, ne za škofa, ne za slovenske vernike. Bili so tegobni, prehodni časi, v mnogem podobni današnjim. Z božjo pomočjo, z milostjo sv. Duha sta škof in Cerkev prebrodila težave in zapreke in nastopila je nova doba za slovensko cerkev in slovenski narod.

Današnji prehodni čas je še težji od Hrenovega. Petdeset let komunističnega vladanja

je pripravilo in prisililo slovenskega človeka do tega, da o javnih, družbenih zadevah in življenju ne misli, ne razmišlja in se noče ali pa boji odločati in izbirati. Tako je postal nesvoboden, oblast pa ima takorekoč proste roke in v družbi ni demokratičnega življenja. Ne trdim, da ta trditev velja v celoti. Podoba pa je, da velja v pretežni meri in da je prostor resnične demokracije in demokratičnega življenja omejen.

Slovenski narod v današnji zmedenosti potrebuje predvsem naslonitev na tisto, kar je bilo v njegovi zgodovini nekaj trajnega, nekaj večnostnega. Nekaj, kar ga je ohranjalo pri življenju, cvetočem življenju in ga ni ogrožalo, niti duhovno, niti telesno, niti ekološko. Takšen trajen, takšen večnosten temelj je bilo v preteklosti in mora biti tudi v bodočnosti: krščanstvo. To so priznavali največji slovenski ustvarjalci od Gallusa in Prešerna do Cankarja in Plečnika. Ne gre za restavriranje preteklosti, ne gre za stvari, ki so minljive in spremenljive. Vse to lahko prepustimo minljivosti in preteklosti. Potrebujemo pa vero, upnje in ljubezen, krščansko ljubezen, ki prenavlja in preraja svet.

Prezvišeni: V težkih, prehodnih časih ste prevzeli vodstvo slovenske cerkve. Na to mesto Vas je postavila božja Previdnost. Izbrali ste si silno pomembno geslo in si naložili težek križ. Prepričan sem, da vsi verni Slovenci in Slovenke prosimo Boga, da bi Vam milost sv. Duha lajšala uresničevanje Vašega gesla in nošenje Vašega križa. Boga tudi prosimo za Slovenijo, da bi jo objela spomlad novega časa, nove dobe v kateri bo Cerkev spoštovana in upoštevana, slovenska družba demokratična, slovenska država pa pravna država.

Prezvišeni: Bog Vas sprejmi med nami!

zaključil svoj nagovor, "da bo vaše življenje lepo, smiselno in pošteno, da bo lahko v ponos vam in vsemu slovenskemu narodu. In zares ste tukaj zelo dobro zapisani. Lahko izgoovarjate imena kot so Friderik Baraga ali Frank Lausche, ki so prispevali mnogo k ameriški zgodovini. Tukaj niste uboga obrobna populacija, ki nič ne velja, ki ni spoštovana. Tukaj ste spoštovani, tukaj ste sprejeti, tukaj ste dostikrat vem tudi občudovani. Želim samo, da ostanete vedno na tej višini v vaše veselje in v veselje in ponos vaše prve domovine Slovenije. Bog vas živi!

Zelo prisrčno so visokega gosta pozdravili otroci obeh slovenskih šol s spominskimi darili, nakar so spored popestrili folklorni plesalci Kresa v dveh skupinah in za slovesen zaključek še pevski zbor Korotan. Otrem je dr. Rode stopil pred pevce, stisnil roko dirigentu Rudiju Knezu in povedal, da je tudi njemu, ko je bil 13-letni dijak begunske gimnazije v špitalskem taborišču dirigiral Rudi Knez. Z mogočno in priljubljeno pesmijo "Moja domovina" ki so jo vsi zapeli stoje, je bil spored zaključen med petdnevni bivanjem v Clevelandu je slovenski nadškof obiskal še Lemont in Joliet, se na domu g. Rudija Kolariča srečal z nekdanjimi sošolci begunske gimnazije v Spittalu, govoril na nedeljski slovenski radijski oddaji, se udeležil sestanka Ameriško-Slovenskega sveta, bil glavni mašnik na sobotni večerni slovesnosti Baragovega dneva v cerkvi Sv. Vida ob somaševanju štirih škofov in petnajst duhovnikov, v nedeljo popoldne pa somaševal v katedrali sv. Janeza v središču Clevelanda s clevelandskim škofom Anthony Pilla kot glavnim mašnikom. Dr. Rode je bil tudi govornik na banketu v Slovenskem narodnem domu, ki se ga je udeležilo okoli 550 ljudi, med njimi tudi skupina iz Slovenije pod vodstvom Msgr. Petriča, urednika Družine.

Dr. Mate Roesmann pozdravlja nadškofa

SLOVENSKE KONJICE: MESTO CVETJA

Pred kratkim smo iz Slovenije dobili naslednje poročilo:

ENTENTE FLORALE - EVROPSKO tekmovanje najlepših mest in vasi EVROPE je 3. oktobra - tokrat prvič podelila zlato medaljo SLOVENIJI - mestu ob DRAVINJI - SLOVENSKE KONJICAM.

SLOVENIJA je tokrat tekmovala prvič. Doslej je tekmovalo devet držav EVROPE in sicer: FRANCIJA, ANGLIJA, IRSKA, NEMČIJA, AVSTRIJA, HOLANDIJA, MADŽARSKA, BELGIJA in PORTUGALSKA - letos pa še SLOVENIJA.

V letu 1997 se je za to tekmovanje prijavila tudi SLOVAŠKA, ŠPANIJA in SLOVENIJA oziroma mesto SLOVENSKE KONJICE in vas ŽIČE. Sprejeta je bila le SLOVENIJA.

Želja, da bi se tekmovalo je bila izrečena s strani predsednika turističnega društva SLOVENSKE KONJICE - JOŽETA FIDERSEK. A, ne čisto slučajno. S turistično agencijo KOMPAS ŽREČE je društvo pred dvema leti obiskalo CESTO CVETJA, program, ki ga je pripravila delavka KOMPAS-A ŽREČE, Tatjana KOTNIK.

Navezala je stike z ljudmi, ki so že tekmovali in prejeli laskavo priznanje "NAJLEPŠE MESTO EVROPE, NAJLEPŠA VAS".

Tako smo prispeli z informacijami vse do jedra organizatorjev direktorice vrtnarjev AVSTRIJE, ki nam je veliko pomagala dalje in povezala z predsednikom organizacije ENTENTE FLORALE, ki je NEMEC in pa centrale ENTENTE FLORALE v BRUSLJU.

Avstrijska komisija je napravila ogled že v letu 1997, konec istega leta pa se je že vedelo, da bodo SLOVENSKE KONJICE, skupaj z vasjo ŽIČE tekmovali 1998.

Veliko se je delalo, pripravljalo in seveda uspehi niso izostali. Potrebno je bil veliko postoriti in delno spremeniti tudi način življenja. V tem tekmovanju je pomembno nemudoma povezava s komunalnim podjetjem, ki je skrbno pripravilo urejene zabojnike ločeno za smeti, papir, steklo. Pomembno je bilo pripraviti ljudi, da so čuvali okolje in sadili organizirano cvetje.

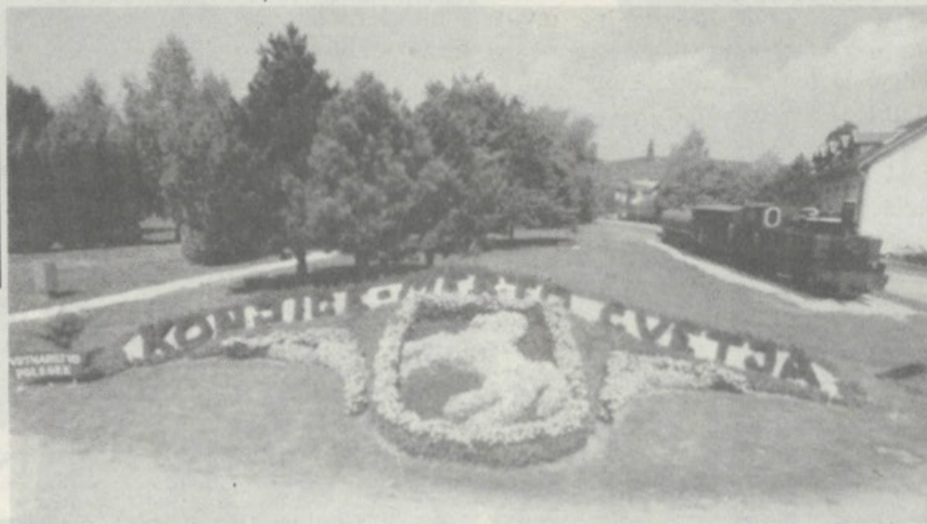
Pomembno je, da je v okolju, kjer živimo čisto, lepo, zeleno in cvetoče - narekuje organizacija, ki je na pobudo FRANCIJE in ANGLIJE pričela s tekmovanji 1973, 1974 pa že podelila prva priznanja.

Iz posamezne države se določi predstavnik, ki ocenjuje vse države, le domačega ne. Vsako leto je podelitev v oktobru - tokrat je bila na vrsti LIZBONA, glavno mesto PORTUGALSKE v turističnem središču 40 km od letališča LIZBONA - CASCAIS (KASKAIS).

Podelitve v PORTUGALSKI so se udeležili predstavniki SLOVENSKE KONJICE, slovesnosti pa se je pridružil tudi slovenski konzul na PORTUGALSKEM g. KOVAČIČ.

Predsednik komisije ENTENTE FLORALE - g. ANTON KRAENZLE je slovesno podelil zlato medaljo SLOVENSKE KONJICAM, kjer je bilo veliko narejenega v čast državi, mestu in nenazadnje komisiji, ki je prispela v SLOVENIJO na ocenjevanje 8. avgusta, 9. avgusta - 10. avgusta pa je ocenjevala vas ŽIČE. Nikjer v EVROPI ni bilo toliko prostovoljnega dela, brezplačnega dela za kraj, kot ravno v SLOVENIJI, kajti pomoči SLOVENIJA, SLOVENSKE KONJICE niso prejele. Edinstveno delo, zasaditve KONJISKEGA VRTNARSTVA POLEGEK (Peter Polegek in njegova žena) zasluži vse priznanje! EVROPSKA KOMISIJA ENTENTE FLORALE je ob obisku SLOVENSKE KONJICE imenovala PETRA POLEGEK za mojstra, arhitekta.

Ta poklic je v EVROPI že - pri nas pa seveda še ne - morda pa nam bodočnost tudi to prinaša. Večer, ko so se v mestu ob ATLANTIKU podeljevale nagrade, so KONJICANI pričakovali vest po telefonu - zbrani na trgu ob glasbi ČUKOV - rajanje, navdušenje in veselje pa je bilo po 22.00 uri veliko. Ponosni na svoj kraj, ponosni na župana JANEZA JAZBEC, ki jim je javil novico, ki so jo pričakovali vse od avgusta dalje, ko so ugibali, katera medalja bo pristala v SLOVENSKE KONJICAM in katera v ŽIČAH.

Mestni grb: beli konj na polju

Mednarodna komisija Entente Florale
Pred vrtnarstvom Petra Polegek

Vas ŽIČE, ki je izredno veliko naredila v zadnjih dveh letih in je vredno obiska je prejela bron, kar je velik doprinos tako za vaščane, kot za sam kraj, ki tako kot KONJICE - pričakujejo obisk turistov tako v ŽIČE, ŽIČKO KARTUZIJO, kot tudi VINSKO CESTO v SLOVENSKE KONJICE.

Ob vsem tem in zaradi prijaznih gostoljubnih ljudi pa bo na tem koncu SLOVENIJE vedno lepo - tako ob pogledu na okolico, dobro kulinariko, kot na vesele dobre ljudi, ki tu živijo.

Komisija ENTENTE FLORALE je SLOVENIJO obiskala prvič in nad vse presenečena je bila nad gostoljubnostjo ljudi, kar niso pričakovali in so to tudi priznali. Navdušenje nad okolico, navdušenje nad kraji, urejenost - vse to je bil vzrok za dodelitev priznanja ZLATE MEDALJE - za katero so se druge države "borile" več let. ISKRENE ČESTITKE !!!

Tatjana Kotnik

P.S. Uredništvo Slovenske Države iskreno čestita vsem Konjicamom in jim želi še v bodoče mnogo uspehov!

POLETJE NA SLOVENSKEM LETOVIŠČU

Poletje 1998 je za ontarijske Slovence poseben čas.

Iz tesnih stanovanj, od večnega utripa velemestnih ulic hitimo v prostem času, še posebno ob nedeljah v drugi svet, kjer nas prevzame duh sveže trave, prostranost sinjega neba, šelestenje listja v visokem drevju, kjer v jutranjih urah poslušamo ptičje koncerte in v poznih večerih strmimo v veličino vsemirja, posutega z milijardami zvezd, neznanih svetov,, kjer se utrne zvezda, zagori in ugasne v neskončnost.

V zgodnjem poletju, v nedeljo 14. junija je misel zahvale in prošnje vodila na slovensko letovišče pri Boltonu stotine ljudi k Telovi procesiji. Že dolgo ni bilo tako številnega obiska. Voditelj pobožnosti in glavni celebrant je bil č.g. Zdravko Pogorelec, vrhovni predstojnik lazaris-tov iz Ljubljane.

SLOVENSKI DAN, 5. julija, je kot 39. v vrsti narodnih praznikov za ontarijske Slovence tradicionalni izraz domovinske zvestobe. Skozi 40 in več let, v vrsti naših cerkva, društev in ustanov v Kanadi, je to slavlje del naše izseljeniške zgodovine. Slovenski dan ni samo praznovanje državne samostojnosti, je ustanova, ki mora živeti in utrjevati narodno zavest mlajšim rodovom. Naj ta ideja zajame rojake po vsej Kanadi in Ameriki, da se enkrat na leto zavemo svojih korenin, starejši in mlajši, z različnimi gledanji na svet in skupno zakličemo dr. Gobčevo temo: Slovenec sem!

Napsala ga. Lea Seljak-Urbanc, na ladji General Sturgis - V slovo

Ladja je odplula iz Genove v četrtek, 16. septembra 1948 ob treh popoldne. Brez vsake najmanjše slovesnosti, brez pozdrava, s kratkim trikratnim tuljenjem je naznanila odhod peščici ljudi, večina tujih, ki so stali v pristanišču in se poslavljalji od nas, zavidajoče ali žaalostne, v kolikor so pač mogli razumeti tujca - begunca in njegovo pot v svet, ki ni pot v srečo ampak le hrepenenje, da bi še enkrat občutili prijetnost doma iz ljubezni ustvarjenega ...

Stala sem na krovu in gledala pobočja Genove, ki so se vedno bolj oddaljevala tam zadaj prav izza obzorja pa se je v polmraku svetlikal kip Domovine in ponosno stegoval roko v pozdrav, kakor da zagotavlja, da bo skrbno čuval vse naše mladostne spomine, naše želje, stremljenja in ideale, ki nam jih je zbudila naša mati in domovina, še zdravja in življenja polna še svobodna, še pravična. Domovini so se pridružili še mati, brat in sestra. Ter oče in naši dragi, pa niso bili žalostni, ker njih vera je bila močnejša od čustva. Še malo in nisem več razločila nikogar. Zazdelo se mi je, da sem po slovesu ostala sama in da sama grem v neznanost ... Pa to le za trenutek, saj se je okrog mene znašlo sto in še trideset deklet, vseh Slovenk in vse gremo isto pot.

V trajnem spominu nam bo ostal slovesni sprejem novega kardinala dr. Alojzija Ambrožiča, čigar odgovorna služba je obsežena v geslu. "Jezus je Gospod!"

Jutranji del krasne julijske nedelje je bil posvečen kardinalovemu sprejemu, njegovi daritvi sv. maše in nagovoru.

Do 1500 ljudi je prišlo iz vseh ontarijskih krajev, en avtobus iz Londona, Ont. in en avtobus iz Clevelanda. Po skupnem kosilu s kardinalom v letoviški dvorani in kratkem počitku se je slavje Slovenskega dne nadaljevalo zunaj na novi terasi.

16. julija smo na domačiji v Boltonu praznovali 50. letnico prihoda v Kanado okoli 300 nekdanjih DPjevcev iz avstrijskih in italijanskih taborišč je pri kapeli Brezjanske Marije pelo zahvalo za življenje in za srečno rešitev iz vojnih časov. Sv. mašo je daroval č.g. Jože Plevnik, D.J. ob asistenci č.g. I. Plazarja, F. Skumavca in F. Turka. V svojem govoru je odkrival usodne čase zmede, hudobije, brezpravja in čudovito božjo Previdnost, ki je v junaških dejanjih dr. Valentina Meršola in majorja Barreja ustavila pohod zla in tisočim rešila življenje na Vetrinjskem polju, maja in junija 1945.

Spomnil se je narodne tragedije, izdane domobranske vojske, žrtev revolucije na slovenski zemlji. Iz srca smo molili za pravo svobodo v domovini, kakor jo sedaj uživamo v Kanadi.

Po dobrem kosilu v letoviški dvorani je sledil kratek program. Avguštin

Z obzorjem so apatično utonile tudi naše misli in doživetja ob slovesu. Nič več se nismo ozirale nazaj, ampak pogumno smo uprle pogled tja na drugo stran in zdravi slovenski čut za življenje, delo in stremljenje je zopet poplaval našo duševno notranjost, zavest realnosti nam je kot vedno vzbu dil poguma, volje, veselja in takrat šele je zadonela slovenska pesem-optimistična in dobrodušna. Morda je vi niste slišali, pa so jo slišali valovi in čuli so jo galebi, ki so nas dolgo spremljali. In če boste pluli kdaj za nami pa prisluhnite tej pesmi slovenskih deklet, ki vas bodo onkraj oceana vedno prijazno sprejele, vam dale svetlosti in jasnosti, smeha in veselja, zdravih nad, upanja in vere ter bodo vedno pripravljene z vami deliti usodo z vedrim obrazom v nov svet in novo življenje, ki pa nas bo vedno približevalo življenju in zemlji domači. Tako smo odhajali ...

Čakali smo na povratek, zaman! 50 let je bilo predolgo, da bi sesedaj v večjem številu vračali. Naši potomci jo bodo obiskovali, občudovali lepo domovino njihovih starišev. Upajmo, da bo takrat bolj podobna domovini, ki živi v naših srcih, SVOBODNA IN DEMOKRATIČNA!.

Kuk, Lea Seljak-Urbanc, Franc Turk so opisovali svoje prve vtise in doživetja v novi deželi kot hlapci na velikih kmetijah, delavci na železnicah in podobno. Dekleta pa kot služkinje pri izbranih družinah. O domotožju in skorajšnji vrnitvi je pisalo deklet iz Italije... Petdeset let novega, varnega življenja... Hvala Bogu za ta največji dar...

Sklenili smo, da se v bodoče vsako leto srečamo sredi julija na pikniku na slovenskem letovišču. Prirčna hvala organizatorjem!

V imenu domobranskega društva Tabor je Blaž Potočnik od čistega dobička in darov poslal 1000.00 gospe Georgini Tolstoy, ženi angleškega zgodovinarja grofa Nikolaja Tolstoja, ki je v svoji knjigi Minister in poboji razkril resnico vetrinjske tragedije in bil zato kaznovan z odvzemom vsega premoženja.

25. in 26. julija smo praznovali 40-letnico Slovenskega letovišča, ki je za mnoge obiskovalce in člane košček domače zemlje. V času 40. let je zemlja dobivala lepšo podobo. Iz zapuščene ravnine, močvirja, grmovja in peščene jame je nastalo letovišče z modernim plavalnim bazenom, dvorana s kuhinjo, adi kapelo, s športnim igriščem. Poleg dvorane stoji nasproti terasa/gazebo, kjer je sedaj prostor za kulturne in zabavne prireditve. Na vidnem mestu stoji kip škofa Barage.

Poroča ga. Anica Resnik.

Radi pomanjkanja prostora ob tej misli smo primorani to odlično poročilo skrajšati.

Pisateljici Anici Resnik se za njen trud in uspešno poročilo iskreno zahvaljujemo!

Uredništvo S.D.

SLOVO

Poznate jo

Slovensko deklico

Ki nosi v roki rožmarin

Da bo na tujem ji v spomin

Na zemljico domačo.

Kdo ve, kako

Boš zalivala rožice

Ti vedno v čast bo rasel rožmarin

Al ti grenak na njega bo spomin?

Jaz mislim, da bo šlo

Seveda z božjo pomočjo!

Lea Urbanc

Kdor želi objaviti Božična voščila v Slovenski Državi, naj to čim prej sporoči upravi S.D.
Tel: 416-766-4848

S PONOSOM REČI SMEM: SLOVENEK SEM!

Slavostni govor profesorja dr. Edija Gobca
na 39. Slovenskem dnevu v Torontu, 5. Julija 1998

To je dan, ki ga je naredil Gospod: 39. slovenski dan, čas manifestacije slovenstva v svobodni in pluralistični Kanadi in vsem izseljenstvu; in dan, ko širša slovenska javnost pozdravlja med sabo svojega novega kardinala in se zahvaljuje Bogu in svetemu očetu, da je Kanadčan po državljanstvu in Slovenec po narodnosti postal knez vesoljne Cerkev in član zbora kardinalov.

"Habemus cardinalem Aloysium Ambrožič - imamo kardinala Alojzija Ambrožiča!" In danes svojega novega kardinala vsi prisrčno pozdravljamo, mu iskreno čestitamo in obljublamo svojo zvestobo in molitve, da bi mogel svoje vzvišeno poslanstvo z božjim blagoslovom in ob varstvu Marije Pomagaj čim bolj uspešno opravljati v čast božjo, v blagor katoliške Cerkev, svoje nove domovine Kanade in vseh Slovencev.

Pred kratkim sem čital članek z naslovom: "Neverjetni kardinal." V marsičem res neverjetni! Le kdo bi si mislil, da bo nekdanji deček, ki je petnajstleten izgubil dom in nato prebil tri leta v begunskih taboriščih v Avstriji, nekega dne stopil v sam vrh vesoljne katoliške Cerkev. Kot je sam svoječasno izjavil: imel je srečo, da je bil nekaj let mlajši, sicer bi bil najbolj verjetno med padlimi ali pomorjenimi domobranci. Po drugi strani pa je naš rojak tudi prav verjetni kardinal, saj je leta 1955. postal vzoren duhovnik in bil po krajši kaplanski službi izbran za nadaljevanje študija v Rimu in potem še na univerzi v Wuerzburgu, kjer je doktoriral iz bibličnih ved. Nato se je izkazal kot priljubljeni in poglobljeni bogoslovni profesor in dekan - za bogoslovce in druge pa je bil samo "Father Al". Zmožnemu in gorečemu duhovniku so nalagali več in več odgovornosti: postal je pomožni škof, koadjutor in nadškof največje angleško govoreče katoliške škofije v Kanadi in letos še kardinal.

Tako, dragi rojaki, se danes veselimo, da imamo po letu 1902, ko je umrl naš kardinal velikih zmožnosti Jakob Missia, spet odličnega kardinala. Ponosni

smo nanj nele zaradi njegovih uspehov in položajev, ampak tudi zaradi njegovih lastnosti, ki so v marsičem podobne usmerjenosti in značaju našega papeža, velikana 20. stoletja, Janeza Pavla II. Zato nam naš novi kardinal daje ponovni razlog in spodbudo, da veselo in navdušeno izpovemo:

"S ponosom reči smem: Slovenka sem, Slovenec sem!"

Da, tudi zdravi, nepretirani ponos nam je potreben! Kardinalov prijatelj in duhovni sobrat, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. France Rode, je v svoji čudoviti knjigi *Za čast dežele* med drugim pribil, da nismo narod hlapcev, čeprav so nas tuji oblastniki večkrat hoteli o tem prepričati, da bi jim tako bolj pohlevno služili in so to v dobri veri in z žalostjo v srcih nekritično pisali tudi nekateri naši sicer čudoviti pisatelji in pesniki. Nasprotno, po mnenju dr. Rodeta, pa tudi nekaterih tujcev kot npr. angleškega pisca Bernarda Newmana in po tisočeri dokazih v arhivih in delno v publikacijah našega Slovenskega ameriškega raziskovalnega središča smo Slovenci "eden najbolj trdoživih, bistrih in delavnih narodov". Angleški in pozneje avstralski profesor DeBray, ki se je naučil slovenščine, pa je pribil: "Slovenci so sicer majhni po številu, a veliki po duhu!"

Naj v kratkem času, ki mi je odmerjen, navedem vsaj nekaj primerov, ki zavračajo občutek hlapčevstva in manjvrednosti in utrjujejo lepši pogled na slovenstvo ter dvigajo zdravo narodno in državljansko zavest, ki sta med bistvenimi pogoji našega preživetja in napredka v domovini, zamejstvu in izseljenstvu.

Poglejte, sestre in bratje: Slovenci smo prvi med slovanskimi narodi prejeli dar krščanske vere, ki je istočasno eden najbolj poglobljenih virov zapadne civilizacije. Slovenščina je jezik Brižinskih spomenikov, to je najstarejših ohranjenih zapisov v katerem koli slovanskem jeziku. Kot smo omenili že v leta 1958 v Kanadi izdani knjigi *This Is Slovenia*, je bil po izjavi vodilnega francoskega misleca Jean Bodina karantanski slovenski

običaj ustoličenja koroških knezov in vojvod "enkaten" in "ni imel sebi enakega demokratičnega obreda nikjer drugje na svetu." Deset let pozneje je prof. Felicijan objavil svoje čudovito odkritje, da je Tomaž Jefferson natančno 200 let po Bodinovi knjigi prav opis ustoličenja zaznamoval s svojimi začetnicami, kar je storil le, kadar je opazil kaj izjemno važnega - in v tem slovenskem obredu je odkril konkretni zgodovinski primer takoiimenovane socialne pogodbe, ko suvereno ljudstvo pogojno in preklicno prenese oblast na vladarja ali vladu, lahko pa vladi to oblast tudi odvzame, kar je seveda bistvo vsake resnične demokracije. Harvardski zgodovinar Crane Brinton pa nam pove, da je ta slovenski obred igral pomembno vlogo v razvoju zapadnih demokratičnih ustanov - vsekakor zgovoren dokaz, da smo Slovenci doprinesli svoj častni delež k demokratizaciji in civilizaciji Evrope in Amerike.

Kaj bi se zgodilo s Srednjo Evropo brez junaškega odpora Hrvatov in Slovencev proti takrat izredno močnim, krvoločnim in roparskim Turkom? Poglejmo le en bleščeč primer! Čeprav so Turki imeli veliko premoč, jih je na dan svetega Ahaca 22. junija 1593. v bitki pri Sisku temeljito porazila krščanska vojska pod poveljstvom Andreja Turjaškega z gradu Turjak na Dolenjskem. Sam papež Klemen VIII je Andreju Turjaškemu poslal zahvalno in pohvalno pismo, cesar Rudolf II je v dunajski dvorni kapeli zaukazal slovesni *Te Deum* - zahvalo vsega cesarstva za to pomembno zmago, Slovenci pa so hvaležno proslavili to zmago z izgradnjo cerkve svetega Ahacija v Malem Ločniku pri Turjaku.

In končno, kje na svetu vidite na tako malem prostoru toliko cerkvic in cerkva, mnogih na vrhovih hribov, kjer jih je tudi v obrambo pred Turki zgradil naš trdoživi narod - in premnoge teh cerkvic in cerkva so prave umetnostne zakladnice.

Pred leti je opozoril naš dr. Ambrožič, da je bil svetniški slovenski škof Anton Martin Slomšek nele čudovit dušni pastir, vzgojitelj in širitelj prosvete,

ampak tudi začetnik ekumenskega gibanja, ki se je iz te slovenske Slomškove sadike razraslo in razcveto in danes igra tako pomembno povezovalno vlogo med verstvi vsega sveta. Svetniški škof Friderik Baraga, ki je bil med drugim tudi odlični lingvist, čigar indijanski slovar še danes ponatiskujejo kot najboljšega, pa je prvi med vsemi ameriški škofi izdal svoja pastirska pisma tudi v indijanski očipejščini in mu ameriški sociolog Joseph Roucek pripisuje začetništvo kulturnega pluralizma v Ameriki. Šele nad sto let po Baragovi smrti je ameriški kongres namesto anglosaksonske teze uradno sprejel kulturni pluralizem kot pravilno opredelitev ameriške družbe.

Nele v svoji domovini Sloveniji in v Novem svetu, ampak tudi na Dunaju smo Slovenci pokazali, da marsikaj zmoremo. Ljubljčan Jurij Sladkonja (Slatkonja, Slatkonja) je pod cesarjem Maksimilijanom I leta 1498, torej pred 500 leti, organiziral *Hofmusikkapele*, ali Dvorno glasbeno ustanovo in postal njen dosmrtni voditelj in kapelnik. V tej ustanovi je zbral in poučeval tudi skupino mladih pevcev in tako je zaživel Dunajski deški zbor, znan kot "Wiener Saengerknaben" ali v angleščini "the Vienna Boys Choir". Na Silvestrovo na pragu novega leta 1998 so na Dunaju s posebnim koncertom pod taktirko znamenitega dirigenta Zubin Mehta proslavili 500-letnico tega svetovno znanega deškega zbora, kar je predvajala tudi televizija po vsem širnem svetu. Tako je pod Sladkonjo zaživela in zaslovela dvorna glasbena ustanova in Dunaj je takrat postal važna evropsko glasbeno središče, na kar so Dunajčani in Avstrijci še danes upravičeno ponosni. Le zakaj ne bi bili ponosni tudi Slovenci, ki smo jim dali Sladkonjo?! Sladkonja pa je bil tudi izobražen humanist in matematik in se je ukvarjal celo z astronomijo. Konec v prihodnji številki.

Maksim Gaspari, *Mati Slovenija - Mother Slovenia*

NADŠKOF DR. FRANCE RODE NA CLEVELANDSKEM RADIU

Clevelandška slovenska radijska družina, ki jo vodi g. Edi Mejač, je povabila ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta, da bi ob svojem prvem obisku v Clevelandu za Baragove dni na njeni radijski oddaji nagovoril clevelandško slovensko skupnost. Gospod nadškof je povabilo prijazno sprejel in tako je prišlo do prisrčnega srečanja. Za to priliko se je pred mikrofonom vrnil dolgoletni vodja radijske oddaje Pesmi in melodije iz lepe Slovenije, dr. Milan Pavlovčič, ki je zaradi visokih let pred dobrimi dvema leti predal to oddajo v mlajše roke. Takole je predstavil visokega gosta.

“V pesmi zvonov tukajšnjih slovenskih cerkva se oglašajo nekaj posebej veselo prešernega, prisrčno slovenskega, ki oblikuje dobrodošlico našemu slovenskemu metropolitu, ordinariju slovenske prestolnice, ljubljanskemu nadškofu dr. Francu Rodetu.

Po svetlih veličastnih trenutkih, ki jih je doživljal naš narod, ko se je zgradba najhujše ideološke zablode, ki je zaslužila narod, nas pa pognala v svet, sesula sama vase, smo mislili, da je teža pol-stoletnega bremena pričevanja resnice zdrsnila z naših ramen. Hiteli smo domov, da nas zalijejo lepote, ki so nas toliko let obiskovale samo v sanjah, da se naučimo domačega svežega zraka svobode. Milina lepote nam je sijala naproti vsepovsod, zrak pa je bil zadušjen in zatohel. Razkroj družbe in duhovno razdejanje, ki so ga zapustile zle sile, je segel tako globoko, da si tega ni mogel nihče predstavljati. Potem je v to razdejanje prinesel svoj blagoslov sveti oče. Duša slovenskega naroda se je zganila in zgrinjati so se pričele množice. Pa je Poljak Janez Pavel II vedel, kako dolga bo pot do očiščenja, zato je zaklical “korajža velja”. Ampak ni poglavar vesoljne cerkve ostal samo pri vzpodbudni besedi, poslal je narodu za vodstvo slovenske cerkve moža s širokimi obzorji, ki suvereno obvlada kulturno sceno, moža modrega razmišljanja in plemenite besede, polnega blage apostolske vneme pa tudi preizkušene in prekaljenega z izkušnjami begunstva.

In kot da je slišati odmev tiste znamenite pridige škofa Rožnana v Lemontu: “Stojte v veri, trdno stojte kakor hrasti” je s svojim geslom, ki ga je izluščil iz stare žlahtne Trubarjeve govornice “Stati inu obstati” prišel na čelo slovenske cerkve. Takrat so stare sile, na debelo preplekane in bogato nališpane z vsemogočimi simboli demokracije, naenkrat pozabile na svoje glumastvo in začele sipati ogenj in žveplo na novi steber cerkve, da bi ga zrušile ali vsaj omajale. Toda zaman. Ob vzvišeni kulturni drži novega slovenskega vladike so se odbili vsi napadi. In ko je bil sprožen strel, ki naj bi prebil samo srce vernih, z oskrunitvijo simbolne svetinje je sramotitev ob njegovi plemeniti krščanski gesti padla kot ostudna sramota na storilce same prostaško klapo upijatov in na one, v katerih nedrjih je zrastle tako ogabni plevel.

Naša srca, ki so sledila tem dogodkom je začelo zalivati malodušje, v katero pa je vzravnan postava vodnika cerkve, ki je sprejel nase tako kot bližnji njegov predhodnik “težo križa”, posvetil svetel žarek upanja v zoro odrešenja. Bili bi mu radi iz daljave ščit in opora s svojimi priprošnjami pri Očetu. In radi bi mu to povedali. Zdaj je tu med nami, tu pred mikrofonom. Prijazno se je namreč odzval vabilu, da bi nas clevelandške Slovence nagovoril.

Prevzvišeni gospod doktor Franc Rode, ljubljanski nadškof in metropolit, prisrčno vas pozdravljamo. Presrečni smo, da ste nas obiskali. Sprejmite izraze našega spoštovanja, vdanosti in ljubezni ter vsega priznanja za vašo težko službo.

Ta naša oddaja, ki dolga leta vzdržuje slovensko zavest med nami in spremlja kulturna dogajanja naše begunske skupnosti, je danes počaščena, da ima tako odličnega gosta in vesela, da vam Prevzvišeni more ponuditi priliko, da lahko nagovorite clevelandške Slovence preko radijske postaje clevelandške državne Univerze, ki je z Internetom odprta v svet.

Prosim, gospod nadškof.”

Dragi rojaki! Ob svojem prvem obisku v Clevelandu vas vse iz srca pozdravljam. Tukaj sem med vami ob priliki Baragovih dni, ki jih te dni obhajamo. Prinašam vam tudi

pozdrave drugih slovenskih škofov: Msg. Metod Piriš, škof v Kopru, ki je trenutno v bolnišnici v Ljubljani in prosimo za njegovo zdravje, Dr. Franc Kramberger, škof v Mariboru, ki mi je posebej naročil naj vas pozdravim in vas že sedaj povabim, da se udeležite Slomškove beatifikacije, najsi bo to v Rimu ali kakor pričakujemo, v Mariboru. Pozdravljajo vas tudi pomožni škofje: Jožef Kvas, Jožef Smej, in Alojz Uran. Škof Uran je trenutno med našimi izseljenci v Avstraliji in vas prav lepo pozdravlja in združuje nekako drugo celino anglo saške kulture s to ameriško celino. Lepo vas pozdravlja tudi upokojeni ljubljanski nadškof Dr. Alojzij Šuštar.

Naj vam najprej spregovorim, ko smo že tukaj ob Baragovih dnevih o naših svetniških kandidatih. Glede škofa Baraga je treba reči, da se njegov proces za beatifikacijo in kanonizacijo, po mojem že kar predolgo vleče. In ta proces bo treba pospešiti in ga bomo pospešili. Ne bom vam sedaj razlagal podrobno kakšne načrte imamo vendar lahko rečem, da se ta stvar da premakniti in da upamo, da bomo čez nekaj časa po Slomšku videli tudi Baraga na oltarju. Treba je reči da sveti oče Janez Pavel II s posebno pozornostjo spremlja zadeve naših svetniških kandidatov in želi, da bi ti, kateri so v postopku, prišli čimprej do časti oltarja.

Kar zadeva Slomška, to je sedaj gotovo. Prihodnje leto bo beatifikacija, kot sem dejal, upamo da v Mariboru, če pa ne bo mogoče, pa v Rimu, kar bistveno stvari ne bo spremenilo.

Tretji naš svetniški kandidat škof Gnidovec - njegov proces dobro napreduje. Manjka samo še nekaj zadnjih stvari, ki jih je treba napisati in ki bodo dovršene, upamo v nekaj mesecih. Kar pa zadeva čudež, ki je potreben za beatifikacijo, lahko rečemo, da ga že imamo, ne samo enega, celo več. Vzeli bomo tisti primer, ki se nam zdi najbolj prepričljiv in upamo, da bo stvar tudi zaključena.

Naj omenim še Lojzeta Grozdeta. Njegov škofijski proces bo končan meseca novembra letos. In potem bomo to predali v Rim in mislim, da njegovo mučeništvo ne bo noben problem, da to dokažemo, ker še zadnje čase smo odkrili podrobnosti v zvezi z njegovo smrtjo, ki ga postavljajo kot svetilnik za vse mlade Slovence. Po drugi strani, kot veste, je sveti oče naročil, da bi za leto 2000 objavili seznam in imena mučencev iz tega našega zadnjega stoletja. Slovenija ima veliko mučencev. Lahko rečemo Slovenija je zemlja mučencev. Zbrali smo najbolj jasne primere mučeništva, ljudi ki so bili umorjeni iz sovraštva do vere, in teh je iz ljubljanske škofije 157, iz mariborske 21, iz Koperske 19, vsega skupaj nekaj več kot 200 mučencev, ki bodo prišli v ta seznam katoliških mučencev 20. stoletja. Lahko rečemo vsi ti so zgled vere in zvestobe cerkvi. In zgled tudi za vse verne Slovence.

Naj vam spregovorim sedaj še nekaj o stanju v Sloveniji, a duhovnem stanju v Sloveniji. Veste, da se že nekaj let trudimo, da bi prišli do ureditve odnosov med Cerkvijo in državo. In mi se zavzemamo za mednarodni sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim Sedežem. In dogovarjamo se o denacionalizaciji, o šoli in o navzočnosti cerkve v nekaterih javnih ustanovah, kot so bolnice, zapori, vojska. Kar zadeva denacionalizacijo mislim, da gre proces proti koncu in da se v prihodnjih tednih nekaj bo zgodilo, nekaj se bo moralo zgoditi in mislim, da bo cerkvi vrnjeno imetje, ki ji je bilo po krivici odvzeto. Kar zadeva šolo naj vam povem, da smo slovenski škofje napisali pastirsko pismo, ki je bilo izdano 3. septembra, to se pravi pred dvema dnevoma. In v tem pastirskem pismu zahtevamo, da so predmeti, ki govorijo o krščanstvu: verstva in etika, verstva in kultura, da sta ta dva predmeta v pristojnosti cerkve.

Sicer pa se slovenski škofje ne zavzemamo zato, da bi bil verouk kot kateheza, kot katekizem v državni šoli - to želimo ohraniti v okviru naših župnij, ker mislimo, da je to najboljši način, kako lahko podajamo vero prihodnjim rodovom. Ko se pogovarjamo z državnimi oblastmi dostikrat ponavljamo, da ne maramo nobenih privilegijev, nobenih izjemnih dobrot, ki bi nam jih režim naklonil, ampak zahtevamo samo to, kar nam po vsej pravici gre, kar je naša pravica. Zahtevamo v bistvu, da pridemo v normalno stanje. Da Slovenija ne bo v primerjavi s svojimi sosedomi nekakšna ateistična izjema, ali kot sem dejal v neki izjavi, da Slovenija ne bo ateistični otok v evropskem

prostoru. Zahtevamo samo to, kar nam po vsej pravici, po naši ustavi, po listini Združenih narodov in po evropskih normah dejansko gre in upam, da bomo v tem tudi uspeli.

Seveda je pa tukaj treba reči - in gospod dr. Pavlovčič, je v svojem uvodnem nagovoru to že nakazal - je pa tukaj problem globlji. Ni vse v tem, da uredimo odnose med cerkvijo in državo. Glavno je in glavna naloga ki jo čutim kot svojo osebno dolžnost, in breme, je nova evangelizacija slovenskega naroda. In ta narod potrebuje novo evangelizacijo. Res je. Če berete slovenske časopise, predvsem tiste, ki jih izdajajo krogi, ki so blizu prejšnjim političnim silam, imate vtis, da slovenski narod skoraj ni več krščanski. Moja osebna izkušnja je drugačna. Ko hodim od tedna do tedna, od nedelje do nedelje, po slovenskih farah, se povsod zbirajo množice, velike množice, tisoči ljudi, tako da redko kdaj, ali nikoli, vsi ljudje ne morejo v cerkev, tudi če je cerkev veilka, jih polovica ali dve tretjini ostane zunaj. Toliko ljudi se zbere. In moram vam reči, vam v tolažbo, meni v tolažbo, da ti ljudje niso izgubili vere. Da so ti ljudje žejni božje besede, da so ti ljudje v svojem srcu ostali kristjani. Seveda, važno pa je tudi da postanejo bolj samozavestni, bolj pokončni, bolj ponosni kristjani. In k temu jih pozivam praktično pri vsakem nagovoru, z vsako besedo, ki jo namenim ljudem, hočem zbuditi v njih to samozavest. Zvestoba cerkvi in zvestoba veri naših prednikov in tudi moralna prenova našega naroda. In vtis imam, da ljudje prisluhnejo, da se ljudje prebujajo in prepričan sem, čez nekaj let, se bo poznalo.

Jasno, to pa ne gre v račun tistim, ki imajo moč, oblast in denar in zato napadi name in na cerkev na splošno. Vendar, verjemite mi ne bom klonil! Ne bojim se jih! Ne bom se jih bal in skušal bom in upam z božjo pomočjo, da bom izpolnil svoje škofovsko geslo pred vsemi temi napadi, pred vsemi temi sramotenji in ponižanji. Hočem “stati inu obstati.”

In sedaj še dragi rojaki, dragi Slovenci in Slovenke iz Clevelanda in tudi tisti, ki ste količkaj povezani s slovensko kulturo po prijateljih ali drugače, še besedo vam. Želel bi vam povdariti predvsem nekaj, kar se mi zdi bistveno, ohranite vero, vero ki ste jo prejeli od svojih staršev, vero vaših prednikov. Ta vera je dajala smisel življenju, naporom, radostim, težkim in lepim dnevom v njihovem življenju. Naj ta vera osvetljuje tudi vaše življenje. Naj vam ta vera sveti vsak dan in naj vam prinaša tisti smisel, ki ga nobena druga stvar na svetu ne more dati. In tudi zvestoba cerkvi, zvestoba sveti katoliški, apostolski cerkvi.

Če smo imeli Slovenci v zgodovini kakšno srečo, je bila ta, da smo ostali zvesti katoliški cerkvi, katoliški cerkvi, ki je slovenski narod vzgajala, ki ga je naučila brati in pisati, ki mu je podajala narodno kulturo. Končno katoliška cerkev je slovenskega človeka naučila moliti. In, ostanite zvesti vsem tem vrednotam, vsemu temu bogastvu, ki ste ga prejeli od cerkve.

dalje na strani 12

Cardinal
Stepinac

Papež Janez Pavel II. je dne 3. oktobra 1998 pri božjepotni cerkvi pri Mariji Bistriški proglasil kardinala Alojzija Stepinca za blaženega. Kot nadškof v Zagrebu med svetovno vojno je Stepinac ogromno pomagal Slovencem, posebno duhovnikom, ki so jih Nacisti pregnali iz Štajerske in Gorenjske.

SLOVENSKA ŠOLA PRI ŽUPNIJI BREZMADEŽNE V NEW TORONTU

Učiteljski zbor – od leve proti desni: ga. Marta Jamnik-Sousa, ga. Mimi Markež, ravnatelj g. Blaž Potočnik, ga. Sonja Kolenko in Elizabetha Stariha.

"ENAJSTA ŠOLA, BOG S TEBOJ!", je vzkliknil Ivan Cankar, ko so ga peljali v šolo oblečenega v prekrojeno in obnošeno bratovo obleko.

S kakšno ljubeznijo nam je pisatelj opisoval materinski jezik in blagroval svojo mater, ki je kmalu postala vdova in skrbela sama za številno družino. Tu di v naši slovenski župniji bi morali posnemati svetovno znanega pisatelja Ivana Cankarja, vernega in narodno zavednega, da bi z večjim zanimanjem pomagali slovenski šoli, tej važi ustanovi v tujini. V vsaki družini, ki je najmanjša skupnost, bi se starša morala zavedati, če ne bodo doma govorili v domačem jeziku, slovenska šola pač ne more delati čudežev med šolskim letom. Šola le izpopolni pravilno slovenščino, izražanje, starša pač imata najvažnejšo vlogo pri ohranjanju slovenskega jezika v tujini. Tudi naši duhovniki bi morali krepko pomagati pri programu slovenske sobotne šole, kakor pred deset letji pri prvi slovenski župniji Marije Pomagaj na Manning ave. To je bila največja zasluga našega zlatomašnika č.g. Toneta Zrneca, da še danes po tridesetih letih njegove pevke ohranjajo dober ženski zbor, ki ga vodi Silvija Ovčjak-Kolarič. Ko sem leta 1995, koncem meseca januarja sprejel v Celovcu Tišlerjevo kulturno

nagrado, sem obiskal v Ljubljani ministerstvo za kulturo s prošnjo, da bi tudi slovenska mladina, ki konča osem letno sobotno šolo, potovala na obisk v Slovenijo, kot za nagrado. Uspel sem na ministerstvu in tako smo v juliju 1996 prvokrat obiskali domovino ter si jo ogledali v veliko zadovoljstvo naše mladine. Tudi letos so v juliju potovali naši maturanti in maturantke dveh let, vodila jih bosta podravnateljica Sonja Kolenko in Marta Jamnik-Sousa. Od 26. avgusta pa do 10. septembra so se naše učiteljice, tukaj rojene, udeležile seminarja-tečaja slovenščine, kar jim bo zelo koristilo. Večino stroškov bo krila slovenska vlada. Tudi naš veleposlanik, dr. BOŽO CERAR je obiskal slovensko šolo pri Brezmadežni in nam ponudil pomoč pri nabavi primernih knjig in žepnih slovarjev, katerih nam zelo primanjkuje. Mladina v desetem razredu (Credit Course), ki je priznan od kanadske vlade je učila ga. Mimi Markež, pomagala pa ji je tukaj rojena Elizabeth Stariha, tudi učiteljica po poklicu. Učiteljski zbor želi, da bi mladi, tukaj rojeni starši, v jeseni vpijali svoje otroke v slovensko šolo in s tem nadaljevali delo slovenskih duhovnikov in kulturnih delavcev, ki so bili pionirji obeh slovenskih župnij.

V juniju 1998. Blaž Potočnik, ravnatelj

Romali smo v Midland ...

V poznem poletju, v nedeljo 13. septembra smo romali k cerkvi kanadskih mučencev, k slovenskemu spominskemu križu, da zbrani iz mnogih ontarijskih krajev skupno počastimo spomin kanadskih in slovinskih mučencev.

Od leta 1950, ko je bil med nami še pokojni škof dr. Rožman, romamo v ta kraj, da v skupni molitvi poživimo svojo vero in se poklonimo spominu naših slovenskih mučencev, domobrancev in vseh žrtev rdeče revolucije na naši zemlji.

Takrat smo bili še mladi, novi priseljenci iz evropskih povojnih taborišč. Hvaležni Bogu za življenje in rešitev iz težkih časov, smo v prvih letih z avtobusi romali v Midland, ki je za nas postal prava slovenska božja pot v tujini. Izleta v leto nepretrgano prihajamo, prvotni romarji že v letih

in z mlajšim rodом še vedno v stotinah.

Pri sv. maši in posebno pri petih litanijah Matere božje kipi v nebo mogočno ljudsko petje, kot na velikih božjih poteh v Sloveniji. Takrat nam je vse božje in Marijino blizu, da vstrepeta srce in se duša dvigne v božjo prostost in nebeško lepoto...

Takrat nas prevzame misel na naše starše in dobre vzgojitelje, ki so s svojim zgledom in besedo ravnali naša pota po tradiciji našega krščanskega ljudstva, za kar smo jim neskončno hvaležni...

V množici narodnosti, ki estavljajo današnjo Kanado in obiskujejo Midland, imamo Slovenci svoj prostor in čas sedaj vsakoletno drugo nedeljo v septembru.

V mirnem sončnem dnevu smo se ob polenajstih udeležili komemoracije pri slovenskem križu. Mlade smreke okrog kamenitih znamenj povojnih grobišč v Sloveniji nas bodo vedno spominjale Orlovega vrha na ljubljanskem gradu in žalostnih domačih gozdov.

Blaž Potočnik, predsednik društva Tabor, je govoril o pomenu in zavezi našega romanja. Pretresljiv je bil odlomek iz Kalinove Velike črne maše za pobite Slovence, ki ga je prebrala Anica Resnik. Ljubljanski nadškof dr. France Rode je počastil naše srečanje ob križu. Z modro besedo je razgrnil resnico o tragiki našega naroda v letih 1941-1945, ki ji ni primere v evropski zgodovini. Potrdil je naše prizadevanje in delo za resnico in ohranitev svetega spomina mučencev domobrancev. Svečano petje Križmanovih pevcev je zaključilo prvi del romanja. Program je povezoval inž. Ciril Pleško.

Podali smo se k molitvi križevega pota po bregu za romarsko cerkvijo, ki jo je vodil Franci Pajk. Pri petnajstih postajah smo premišljevali križev pot Slovencev v maju in juniju 1945, ki so ga letos prvič molili pri komemoraciji v Kočevskem Rogu ob spremstvu beograjskega nadškofa I. Perka. Po trpljenju in smrti je Vstali Kristus nad grobnico mučencev edino poroštvo njihove pravice in zmage.

(op. ure.: Nekdo je močno oporekal branju Kočevskega križevega pota, češ, da nima Imprimaturja. Križev pot je bila privatna lajična pobožnost, brez navzočnosti cerkvenih avtoritet, kot običajno. Kaj pa romarji molijo pri božji poti recimo na sv. Višarje, ne rabi nobenega imprimaturja. Da je isti križev pot vodil v Rogu tudi nadškof Perko, daje garancijo, da molitev ni bila heretična! Le kakšni motivi vodijo ljudi k takšni zaskrbljenosti?!)

Za sv. mašo ob eni in pol uri popoldne so slovenski romarji do kraja napolnili prostorno cerkev. Nadškof dr. Rode je ob asistenci čč. gg. Batiča, Plazarja, Slobodnika in tajnika Jezerčiča daroval sv. mašo. V prezbiteriju sta bila navzoča še čč. Ciril Čarga in Franc Mihelčič.

V slavnostnem ozračju ob nadškofovem govoru o pravem mučeništvu, o hoji za Kristusom v veličino popolnosti, po dolgih vrstah vernikov k sv. obhajilu in ob petih lavretanskih litanijah Matere božje smo doživljali poseben praznik blagoslova in notranjega miru, ki ga srcu prinaša vera v božjo prisotnost v našem vsakdanjem življenju.

Sredi popoldneva, po končani pobožnosti smo poiskali znance in prijatelje, izmenjali pozdrave in novice, se spomnili znanih, ki so zemsko romanje že končali in šteli nov rod, ki stopa v naše stopinje, da vseslovensko romanje v Midland ostane za ontarijske Slovence poseben praznik srečanj, zgodovinskih spominov in molitve.

Anica Resnik

**Slovenski
Mučenci
Prositate
Za nas!**

Pater Kazimir Zakrajšek, OFM

Za to obletnico je dr. Bogdan Novak, profesor zgodovine na Toledo Univerzi v Ohio, napisal v Ameriški Domovini v treh člankih (feb.19., feb.26 in March 5, 1998) bogato kulturno in misijonsko življenje tega slovenskega duhovnika.

Rojen je bil a Presarjih pri Ljubljani l. 1878, se po končanih šestih srednjih šolah pridružil družbi frančiškanov, tu posvetil svoje življenje delu za Boga in Slovenijo.

Kot duhovnik je služboval kratko dobo v Kamniku, a kmalu odšel v Ameriko in po povratku v domovino prevzel skrb za faro sv. Krištofa, pozneje sv. Cirila in Metoda, za Bežigradom. V opravljanju te župnije je pokazal ameriško iniciativo, ko je dal napeljati v cerkev segrevanje (menda edina cerkev v Sloveniji s takim luksuzom!) Med vojno je ponovno odšel v ZDA, kjer je že popreje ustanovil več slovenskih župnij (n.pr. sv. Mihaela v Rockland Lake, sv. Družino v Brooklynu in sv. Štefana v Chicagu.). Za uspehe pri tem delu je bil imenovan za prvega komisarja novo ustanovljenega provincialnega komisarijata za misijonsko delo med Slovenci. Bil je tudi od vsega početka gonilna sila pri nakupu, organiziranju in vodenju frančiškanske lastnine

v Lemontu, Ill. ki je pozneje postala in je še vedno verski in kulturni sedež slovenskih frančiškanov in Slovencev. Tukaj je ustanovil časopis AVE MARIA poskrbel za moderno tiskarno.

Večino skrbi je posvečal emigrantom, zlasti Slovincem, takrat v Ameriki poznanih samo kot Avstrijci in Jugoslovani. Ustanovil je Društvo sv. Rafaela, postal leta 1928 njen predsednik in pomagal beguncem na Ellis Island pri njihovih začetnih težavah. Med vojno in leta po njej je nabiral darove za slovenske begunce v okrilju Baraga Relief.

Ko je uvidel, da Amerikanci na splošno ne poznajo Slovencev (imeli so jih za Avstrijce in Jugoslovane), je v želji pomagati postal tudi zagovornik Slovencev pri State Departmentu, se povezal z dr. Žebotovim AKCIJSKIM ODBOROM, ki je propagiral samostojno združeno Slovenijo, simpatiziral in deloma tudi pomagal pri izdajanju časopisa SLOVENSKA DRŽAVA, katere ime se mu pa ni zdelo posebno primerno, se je s tem zameril pro-jugoslovanskim politikom in tudi nekaterim svojim sobratu kar ga je močno prizadelo

Zato se je umaknil iz javnega življenja.

V reviji AVE MARIA iz Lemonta (julij 1998) opisuje neki Frank Kurnik, ki je leta 1928 prispel z družino kot emigrant v New York, kako ga je na Ellis Island prijazno sprejel p. Zakrajšek. "Meni se je zdel kot angelj. V njem sem videl samo dobroto."

Urednik Ave Maria k tem besedam dodaja: "Dosti je takih, ki imajo na p. Zakrajška najlepše spomine, ne vedo pa koliko težav je moral premagati, saj so mu metali polena pod noge celo lastni sobratje."

Nam, ki smo ga v življenju le za trenutek srečali, bo ostal v spomenu kot zelo živahen, delaven in navdušen Slovenec, ki je za Slovence v Ameriki veliko naredil. Bog mu nakloni miren in večni počitek!

Uredništvo S.D.

+ Dr. Stanko Kociper, pisatelj

V ARGENTINI smo 23. In 27. Junija položil k večnemu

Počitku protagonista boja proti boljševizmu v Sloveniji

PISATELJA DR. STANKA KOCIPRA IN RUDOLFA SMERSUJA.

Dan njunega slovesa so ločili le štirje dnevi. Dr. Kociper se je maja meseca odločil za operacijo kangrene od njegovega doma v Adroque v oddaljeni bolnišnici v Mar del Plati. Operaciji sta z vso sinovsko ljubeznijo prisostvovala dr. Kociprav posinovenec dr. Niko Suvajdžič in njegov sin dr. Damjan, oba zdravnika. Po nekajdnevh v okrevališču se je Stanku stannje poslabšalo in mu je odpovedalo srce.

Njegovo krsto so prepeljali iz Mar del Plata v več desetih km oddaljeno pokopališče Ciudad de Paz blizu mesta Pilarja. Dr. Kociper si je zbral ta čudovito lepi gaj miru, kjer počivajo Rupnikova vdova ga. Babuška in Stankova velika ljubezen ga. Ksenija.

Pogrebne molitve je opravil Stankov prijatelj prelat J. Gustin, v imenu prisotnih prijateljev se je od pokojnega poslovil predsednik SKA arhitekt M. Eilez. Znano je, da je bil dr. Kociper soustanovitelj SKA. Prelatove globoke besede o vrednosti življenja in smrti so povečale globoko versko in očetovsko življenje pokojnega Stanka. Bil vzoren mož, oče in velik Slovec. Knjige, ki jih je napisal bodo ostale veren spomin Stankove duše in globoke vere. G. Prelat mu je izpolnil željo, da ga je nekaj dni pred slovesom spovedal in obhajal.

Vsem so v tolažbo izzvenele poslovilne besede prijatelja Ivana Korošca, ki je s posebnim pismom iz domovine poveljal dr. Kocipra:

"Dragi Stanko! Vse si dal naši Sloveniji. Čudovito lepo pisano besedo polno veselja, upanja, ljubezni in vere, ki se leskeče v solcu Goric, kakor solza na dozorelem grozdu, ODLOČNO BESEDO V ZMEDI ČASOV, svojo mladost in tudi dobro ime tistim, ki srečo Slovenije merijo z njim kulturnimi merili. Stanko, bil si in ostajaš svetilnik v črnih nočeh razburkanega slovenskega morja. Jeruzalemski zvonovi v Tvojih Goricah danes žalujejo z nami, obenem pa pojo slavo domovini, ki je rodila zveste in pokončne sinove, kot si bil Ti!"

+ Rudolf Smersu

Pokojnikove zasluge za slovenstvo in v boju za slovensko svobodo proti komunizmu, lahko primerjamo z zasugami dr. Kocipra. Oba sta kot mladeniča delovala v slovenskih krščanskih društvih, pri Orlu in pozneje pri ZFO. Spominjam se ga s kakim ognjem je sodeloval pri zborovanju Fantovskih odsedkov (FO) v Celju, na Kmečkem taboru in na zadnjem zborovanju SLS v Celju, ko je dr. Korošec napovedal Kerenskega. To navodilo ga je vodilo, da je rad prihajal v Celje in si prizadeval organizirati delavce v novi ZZD. JSZ je že takrat doživljala svoj ideološki razkroj v KPS. Uspelo mu je organizirati celjsko ZZD in društvo privatnih nameščencev.

G.R. Smersu je bil kot izvoljeni poslanec na JRZ listi odgovoren za

politični položaj v ljubljanski okolici. Tudi tod je organiziral nove krščanske sindikate. Med vojno in revolucijo je sodeloval pri ustanovitvi Vaških straž in Slovenske legije, katere poveljnik je bil.

G.R. Smersu je nadaljeval s svojim poslanstvom tudi v Argentini, kamor se je preselil iz Italije, in živel s svojo družino v San Andresu vse do časa, ko je fizično kljub onemoglosti še vedno deloval.

Bil je odbornik Družabne pravde, pisal za vse časopise in rad predaval, če so ga povabili. Ostal je na vodstvu svoje SLS in postal po smrti M. Stareta predsednik SNO, vse do časa, ko se je Slovenija osvobodila boljševizma.

+ Lojze Bajc

Lojzetu Bajcu v spomin. (Nagovor ob odprtem grobu na pokopališču vseh Vernih duš pri Clevelandu l. avgusta 1998. Umrl je 23. julija v rojstnem kraju Špile pri Višnjah na Vipavskem.)

Poslavljamo se od Lojzeta Bajca, dobrega kristjana, dobrega Slovenca in dobrega človeškega brata. Trpljenje in trnje v njegovi mladosti mu niso ugasnili vere, upanja in ljubezni, mu niso zatrili hrepenenja po plemenitosti, dobroti in ljubezni do domovine in naroda ter materinega jezika. Nasilja totalitarnega fašizma in komunizma, ki so ga spravila v neverjetne stiske in tegobe, mu niso strla duha, čeprav so ga telesno ogrožala. Njegov beg v svobodni svet je bil neverjetno tvegano dejanje pokončnega človeka, ki si je želel živeti po človeško kot kristjan in kot Slovenec. V svobodnem svetu je bil Lojze Bajc zavzet pričevalec evangelijskega krščanstva, delal dobra dela in bil zvest Slovenec, zvest v besedah in zvest v dejanjih.

Nekje sem bral, da be tisti, ki ve za vse stiske, preizkušnje in razočaranja, za vsa pregenjanja in vse krivice, ki jih je bil deležen skozi življenje, more razumeti lepoto in čistost zvestobe takšnega človeka, zvestobe svojemu poslanstvu in idealom.

Lojze Bajc je bil dober in krščanski mož, oče in družinski človek. Bil je tudi pesniško nadarjen in je plemenitost svojih misli in čustev izpovedoval tudi v stihih. Bil je zvest in dejaven član mnogih slovenskih društev in organizacij. Še posebej moram omeniti Slovenski ameriški svet in se mu zahvaliti za vse kar je doprinesel svetu.

Ko Bog pokliče k sebi takšnega človeka zazija za njim velika praznina. A božja volja se mora zgoditi in vemo, da Bog obrne hude stvari v dobro. In to ve tudi nas Lojze Bajc, ki nam bo pomagal iz nebes. Bog s teboj, Lojze!

Mate Roesmann

+ PETER ARNŠEK.

Iz daljnih Bariloč-Argentina, je pršla vest, da je na prometni nesreči umrl g. Peter Arnšek. Dočakal je 68 let. Pokojni je bil s svojim očetom zvest član SDG, bil naročnik Slovenske poti, Slovenske države in Smeri v slov. državo. Sv. mašo zanj je opravil č.g. Jan, v imenu prijateljev pa se je od njega poslovil g. Vojko Arko. Zalujočima bratoma in sestrama naše globoko sožalje!

+ Slavka Pograjc

Iz Celja je prišla vest, da je v nedeljo 26.7. umrla Slavka Budin, mati 8 otrok in 33 vnukov. Naše sožalje!

Č. Blaž Chemažar, OFM

Župnik

Letos, dne 7. junija je slovenska fara Sv. Štefana v Chicagu praznovala 100 letnico od ustanovitve. Na to slavje so se farani pripravljali že celo leto. V želji, da bi čim najbolj proslavili ta dan so napolnili cerkev do zadnjega kotička.

Glavni celebrant je bil Nj. Ex. chicaski nadškof, kardinal Frances George. S kardinalom so sodelovali še župnik Blaž Chemažar in pomočnik p. Calistus dr. Langerholz, provincial frančiškanov iz Ljubljane p. Zorc in številni sobratje frančiškani in duhovniki chicaske škofije. Diakona sta bila John Vidmar in Frank Fojs. Lectorja sta bila Cynthia Fojs-Clark in Lojze Gregorič. Kantor je bil Mike Magajna. Cerkevni zbor je

St. Stephen's Parish

100

Stoletnica - Centennial

č.p. Kalist dr. Langerholz, OFM

Župni pomočnik

vodil Janez Arko, orglal pa je nečak Filip Arko. Po maši je bilo v cerkveni dvorani slovesno kosilo, ki se ga je udeležilo nad 450 ljudi. Vse je potekalo lepo in slovesno z govori, petjem in plesi.

Toda pri vsem praznovanju je bilo čutiti žalostno resnico, da bo naše slovenske fare konec. Že v 80. ih letih se je število faranov stalno zmanjševalo: stari so pomrli, mladi pa so se preselili v predmestja. Tako je trpela naša župnija, pa tudi šolo so morali zapreti že 1966 radi pomanjkanja financ. Maloštevilna fara se ni mogla več vzdrževati. Zato je vodstvo frančiškanov odločilo, da zapustijo sv. Štefana, iz Ljubljane namreč

niso mogli dobiti nobenega mladega duhovnika, tu v Lemontu pa jih ni. Tako bo ob 100-letnici fare tudi konec slovenske fare.

Ugotoviti moramo, da je bila prav župnija sv. Štefana tista gonilna sila in privlačna točka, ki je ohranjala, ki je ohranjala, povezovala vero, slovensko kulturo in slovenski narodni ponos med Slovenci v Chicagu.

DA OHRANIMO SLOVENSKI ŽIVELJ V CHICAGU IN OKOLICI SE MORAMO ŠEJEDAJ OKLENITI BREZMADEŽNE MATERE BOŽJE V LEMONTU, PRI SLOVENSKEM VERSKEM SREDIŠČU.

Lojze Gregorič.

Zgodovinski arhiv v Celju, Mali tisk 3. Mag. Milko Mikola 1998

Notranji sovražniki v dokumentih okrajnih partijskih komitejev z območja Zgodovinskega arhiva v Celju.

V tem arhivu najdemo poročila sejnih zapisnikov komunistične Partije (KPS) pri delovanju okrajnih okrajnih in občinskih partijskih komitetov od 1945-1952. Vsi zapisniki sej sledijo enotnemu vzorcu (kopitu) napadanja "notranjih sovražnikov" ali "narodnih sovražnikov države" med katere v prvi vrsti omenjajo "razredne sovražnike", predstavnike zasebnega gospodarstva: industrijalce, trgovce, obrtnike in kmete-kulake, kot nosilce kapitalizma. Tem, ki so bili obtoženi je sledila akcija organov UDBE in OZNE, javnega tožilstva in sodišč. "Krivi" so bili odpeljani na "družbeno koristno delo" v Strnišče (Kidričevo). Tem prvim so sledili vsi, ki so javno prakticali vero, a bili v javnih službah: duhovniki, učitelji, profesorji in dijaki, v vzgoji vse ustanove od otroškega vrtca, preko učiteljskega do univerze. Partija se je namreč zavedala važnosti vpliva pri mladini, ki naj bi bila njihova bodočnost in se je hotela znebiti vseh, ki niso vzgajali v marksističnem duhu. Za take so sestavljali proskripcijske liste, na katerih so se znašli predvsem takozvani klerikalni elementi.

Postopek pri vseh sejah je bil poenoten: najprej javna tiskovna kampanja proti gotovemu posamezniku, sledila je seja Partije z imenskimi obdožitvami s strani pol literarnih delitavov, ki so z otročje-smešnimi obtožitvami običajno spravili obtožene v Strnišče, ali v zapor, ali celo v smrt n.pr. trgovca Franc Dobovičnika in Miloš Pseničnika iz Celja.

Navajamo nekaj primerov takih sestankov K.P. v Celjskem okraju, ki je obsegal ozemlje mesta in okolice, cele Savinske doline do Šoštanja, Kozjansko, vse do reke Sotle, Rogaške Slatine, Rogatec.

Na sestanku sekretarjev celic za KP okraj Celje 13.12.45 je sekretarka celice Ljubečna, tovarišica Cerar Ana, poročala kako velike težave ima s spekulanti-kulaki. Najprej sem jim pobrala hlapce in dekle. Objubljam, da bom te kulake ponižala. Čeprav sem skromna žena delavca in bajtarja bo naša celica skrbela, da bodo vsi bivši mogotci ZELO MAJHNI PRED MENOJ.

V Dramljah moramo napraviti čistko med člani partije in začeti borbo proti župniku. Premalo smo se brigali za učitelje: tiste klerikalce moramo odstraniti.

V ideološki borbi proti Cerkvi je Partija bila zelo agresivna. Vsepovsod je videla nevarnost. Na Okrajni partijski konferenci v Celju-Okolica dne 21-1-1948 so

večino sestanka posvetili farjem in kat. Cerkvi, ustanovi mračnega reakcionarrega srednjega veka, ki da naj bi mečala naivne ljudi. Tarča so bili verni Slovenci in še posebej duhovniki (po njihovo FARJI) Dolžili so jih da zbirajo mladino in jih vodijo na izlete, brcajo z njimi žogo, jih vabijo v mladinske cerkvene zборе. Duhovniki iz Velenja, Šoštanja, Luč, Špitaliča Radmirja, Smarja in Vojnika so organizirali izlete za grupe šoloobveznih otrok v rojstni kraj Maršala Tita, vsi izleti pa so se končali na božji poti Sv.Gora pri Bistrici ob Sotli, nekaj km oddaljene od Kumrovca. Kaplani Horvat, Škafar, Nanut so med vojno mladincem pripovedovali o pomenu verskih znamenj in kapelic. Za izredno zakrknjena farja sta bila izrečena opat dr. Kovačič, profesor verouka na celjski gimnaziji in arhidijakon Tovornik iz Slovenskih Konjic.

Konferenca se je tudi zelo posmehljivo izrazala o starokopitnosti vernikov, članov Partije ki so nadaljevali z navadami Velikonočnih procesij, igranja godb na pihala (v Rogaški Slatini so si sposedili pihala v tovarni Boris Kidrič) in ob teh prilikah, streljanja z možnarji; navadi, da so belo oblečena dekleta nosila 'jezuščka po cerkvi, ali prenašali Mater božjo od hiše do hiše, verniki pa molili in prepevali pobožne pesmi. Težko so prenašali, da imajo partijci križe na stenah domov, na seji so omenjali, da sta Marijan Kuk, kaplan v Celju in kaplan Jemec pri veroučnih urah (v župnišču) recitirala Prešerna in Gregorčiča, Podgrajšek Ivan iz Planine pri Konjicah, da se je šel v Zagreb učiti za organista, župnik iz Šmartnega ob Paki pa je predlagal nadarjeno učenko za učenje harmonija, da bi postala organistka. Po svojih župnijah duhovniki pošiljajo številno versko literaturo, Verski list in Oznanilo, organizirajo Marijino družbo, Tretje redove, Katoliško akcijo, apostolstvo mož in fantov.

Duhovnik Presnik iz Št. Vida 'je nagovarjal iz spovednice vojne obveznike naj gredo v Križarje. Pojavila so se pa tudi upiranja. Učiteljica Sonja Pestotnik, je zvrtila, da je njen sin šel za en semester v šolo v London, da je okusil šolo v demokraciji. Kmet Rataje Karel iz Zg. Tinsko, ko so zahtevali, da pošlje sina v delavsko brigado v Store, je dejal, da se rajši obesi, kot da bi to dovolil. Tudi je rekel, da raje pogine, kot da bi šel vozit les v zadrugo.

Učitelji in drugi vidnejši so hodili ob nedeljah iz Celja v Žalec k maši. Mlada učiteljica iz Konjic, ki je hodila vsak dan k maši in obhajilu, je dejala, da gre raje za svinjsko dekle, kot da bi to opustila, ko so od nje zahtevali.

Pojavili so se tudi "flašarji", mladi bogoslovci in kaplani, ki so prisegli da bodo vero širili kljub preganjanju. To prisego so zapečatili v steklenico - od tod "flašarji"; med poznanimi so imenovali kaplane iz Šmartnega pri Šoštanju, iz Griz v Savinski dolini in enega iz Konjic.

Zapisnik 5. razširjene seje Okrajnega komiteta ZKS Celje, dne 28 junija 1954. Tovariš LESKOŠEK LUKA:

Ne vem kaj vam je padlo v glavo, da govorite o veri. Naša linija proti veri jasna in bo taka ostala. Cerkev je ločena od države, to je stara pesem. Danes partije ne more hoditi v cerkev. Človek, ki bo posečal verske obrede, ne more postati komunist. Ne pa govoriti o tem, da komunist ne sme hoditi v cerkev, takega človeka v partijo sploh ne smemo sprejeti. V začetku smo postavili ta princip:

1. Nekdo, ki se ne strinja z našo linijo, ne more biti komunist.
2. Kdor ni aktiven ne more biti član Partije.
3. Kdor poseča verske obrede, ne more biti član Partije.
4. Kdor poseča Cerkev, (moralo bi biti cerkev op. ured.) ne more biti član Partije. Noben komunist ne sme hoditi v cerkev.
5. Mi smo nasprotniki vere.
6. Mi vemo, da je vera sašava stvar.
7. To je strašilo za ljudi. Vera v 20. stoletju ne spada več v našo stvarnost. To je stvar, ki je bila pred 500 leti, danes pa je to neumnost.
8. Tisti ljudje, ki so nagnjeni k veri niso sposobni za življenje v dobi tako visoke tehnike. Zato se borimo proti temu, da bomo imeli sposobne ljudi. Mi se proti veri moramo stalno boriti, vendar ne na tak način, da se bomo borili proti duhovnikom, ampak duhovnike bomo onemogočili takrat, ko bodo prazne cerkve."

Ni se čuditi, da katoličani nismo mogli sprejeti tega "katekizma". V demokratski družbi imajo komunisti pravico do ateizma, ko ne verjamejo "ne v Boga, ne v Hudiča".

NIMAJO PA PRAVICE ODREKATI SVOBODO VERE TISTIM, KI JO ŽELIJO UVELJAVLJATI!

Pripravil Avguštin Kuk

KAR KORAJŽNO — NAZAJ!

Kaj nas briga, če gre ves svet naprej! Kaj nas briga, če so drugje z lustracijo in drugimi pravnimi akti enkrat za vselej pretrgali vezi s preteklostjo, če korajžno koračijo po poti človeškega dostojanstva in njegovih pravic. Mi imamo svojo pot, kot smo jo zadnja desetletja vedno imeli. Ne samo, da bomo ostali, kjer smo bili — po kratki odjugi preteklih let bomo šli raje nazaj. Nazaj tja, kjer smo bili zadnja desetletja. Vsemu svetu navkljub. Iz poročila, ki ga je v Družini 18/98 objavil Branko Rozman pod naslovom "Kakšna naivnost!" je to jasno videti.

Na veliko noč zvečer smo po TVS 1 lahko poslušali intervju nekdanjega "očeta naroda" Janeza Stanovnika.

Kakšne je razdiral! Najhujša je bila tista, ko je primerjal volitve v stari Jugoslaviji, pri katerih je dobila Korošičeva SLS več kot 70% glasov, z volitvami v novi Jugoslaviji leta 1945, ko je dobila Ljudska fronta, kot je rekel, prav tako več kot 70% glasov. Vprašal se je, zakaj naj bi bilo prve volitve demokratične, druge pa ne. Očitno ni dojel, da so bile prve volitve v večstrankarski družbeni ureditvi, druge pa v totalitarni. Ali pa se spreneveda.

Že zdavnaj dokazanega dejstva, da so se pojavili protirevolucionarji zaradi revolucijskega terorja, ne sprejema. Po

Stara izkušnja je, da voza ni ravno lahko vleči navkreber po hribu napredka in demokracije. Nazaj pa tako leze kar sam od sebe. Ampak med tistimi malo manj kot dva milijona Slovencev bi se lahko našli tudi "svoje glavi" konji, ki bi ga vseeno hoteli vleči navzgor. Take konje je treba onemogočiti, tako da jim damo plašnice na oči. V politiki to pomeni: manj ko vedo, bolje je. Torej jim je treba zapreti pot do informacij. To v Sloveniji že uspešno počno. Kako, je zapisal v Družini 20/98 dekan Teološke fakultete ljubljanske univerze dr. Janez Juhant pod naslovom "Medijska blokada".

Pravijo, da so zalivsko vojsko dobili mediji. Tudi vojska za Slovenijo brez medijev ne bi uspela. In mnoge druge stvari ne. Kdor razume položaj družbe danes ali deluje na družbenem področju, se zaveda pomena medijev. Še posebno težo imajo mediji v prehodnih razmerah, ko so ljudje manj trdni, bolj gibljivi in dovzetni za zunanje vplive. Tega se dobro zavedajo politiki, zato medije prikrajajo po meri svojih strank, svoje politike in svojih interesov, včasih zelo osebnih in nič državnih ali tistih, ki bi služili skupnemu dobremu.

Tako mediji zdaj poudarjajo, da je treba hitro izpeljati šolsko reformo, medtem ko kritičnih opredelitev do te reforme praviloma ne prinašajo. Prav tako je javnost seznanjena z dejavnostjo Rdečega križa v Posočju ali se celo prostovoljno delo gasilcev povezuje z ukrepi civilne zaščite, torej kot delo uradne politike. Malo ali nič pa izvemo o dejavnosti Slovenske karitas. Kdo ve, da je ta za Posočje zbrala že nad 52 milijonov tolarjev, ki so jih večinoma darovali posamezniki, medtem ko Rdeči križ podpirajo tudi podjetja, ki lahko naenkrat dajo po več milijonov?

Ali kdo kaj ve o problematičnih ukrepih vlade in njenih služb, npr. pri pogajanjih s Hrvaško ali Evropsko zvezo, čeprav so to naša življenjska vprašanja? In težave gospodarstva? Največ lahko o njih slišimo prek neposrednega stika z ljudmi, ki jih propadanje in razprodaja naših temeljev gospodarstva in ukinjanje delovnih mest pehajo v brezposelnost in borbo za preživetje.

Seveda ni težko nadeti plašnic tistim, ki so desetletja živeli odrezani od sveta in informacij, ki so se iz previdnosti raje držali pravila, ki ga izražajo kipi trih indijskih opic, od katerih si ena zakriva oči, druga ušesa in tretja gobec. To pravilo je namreč: »Če hočeš preživeti, bodi slep, gluhi in drži gobec!« Ti se še danes težko vživijo v svobodo mišljenja in izražanja. Neredko so tudi še danes na milost in nemilost prepuščeni svojim "pravovernim" delodajalcem, ki jih vsaj šikanirajo, če ne kar postavijo na cesto, kadar so toliko predrzni, da si upajo uveljavljati svoboščine, ki jim jih zagotavlja ustava. Problem za naše vzvratne politične šoferje so mladi. Ti končno tudi znajo nekaj jezikov, berejo tuje časopise, znajdejo se v Internetu, kjer dobiš vse sorte informacij, pa še v inozemstvo hodijo (kje so dobri stari časi, ko so bile meje lepo hermetično zaprte, da preko njih niso mogle niti ideje, kje le ljudje). Pa še s svojo glavo mislijo, kar dokazujejo mnoge njihove izjave, ki jih lahko preberemo v marsikateri reviji. To je pa v totalitarnih sistemih, kamor spet usmerjajo Slovenijo njeni voditelji, neodpustljiv greh. Ti so zanje zgubljeni, spreobrniti jih ni več mogoče. Zanje so že našli rešitev: »Po gobcu jih bomo! Ne bodo dobili službe, životalni bodo ob brezposelnih podporah in ko se bodo borili za vsakdanji grizljaj kruha, jim še na misel ne bo prišlo, da bi nam skušali metati kaka polena pod noge. Pač pa je treba poskrbeti za generacijo, ki še ne zna misliti s svojo glavo. Te je treba naučiti misliti po naše, to je: ne misliti. Šola! Ta nas bo rešila. To moramo za vsako ceno obdržati v svojih rokah. Otroke držati v šoli kar se da dolgo, da družine ne bodo mogle vplivati nanje s svojimi prevratniškimi nazori. Naložiti jim nalog, da se ne bodo videli ven. Če bo ostalo še kaj časa, bo že televizija opravila svoje. Ko bodo odrasli, ne bodo nič mislili, ampak samo ubogali, kot jim bo naša šola to vtepla v glavo. Torej brž sem novi šolski zakon po naši meri!« Kakšen je ta novi zakon je popisal v Družini 18/98 dr. Drago Ocvirk pod naslovom "Hoja po robu".

Kaj je bolj normalnega kot pravica staršev, da vzgajajo otroke skladno s svojim prepričanjem? Te temeljne pravice, ki veljajo vedno in povsod, prepoveduje v vrtcih in šolah sedanjí Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) v 2. in 3. odstavku 72. člena. Navajeni smo že, da poslanci sprejemajo protiusstavne zakone, ki jih mora potem Ustavno sodišče razveljaviti. Tako je tudi s šolsko zakonodajo, ker hočejo dediči totalitarizma imeti nad šolo totalitarni nadzor.

Kaj je bolj normalnega kot uveljavljanje svojih pravic po zakonitih poteh? Za to se je odločila skupina staršev, ki je ne Ustavno sodišče naslovila pobudo »za oceno ustavnosti in zakonitosti« omenjenih diskriminacijskih odstavkov ZOFVI-ja. Človek bi pričakoval, da bo javnost podprla to pobudo, saj gre za osnovne pravice staršev in otrok, a se je zgodilo nasprotno. V Nedelu (19.4.98) se je namreč oglašil glavni urednik Dela — to je tisti gospod, ki že nekaj časa s plakatov zaskrbljeno zre na mimoidoče — da bi razsvetlil ljudi, kakšne grozote jim pripravljajo podpisniki omenjene pobude.

Meršol na dolgo razlaga, kako hudo je v ZDA, ker nekateri spodbijajo Darwinovo teorijo o evoluciji in hočejo, da se namesto nje poučuje kreacionizem (nauk, da je Bog ustvaril svet v šestih dneh). In kaj drugega bi naj bila pobuda o presoji ustavnosti, če ne ravno poskus uvajanja takih pogledov in verouka v šole? In ker se je bati, da bi ustavni sodniki razmišljali strogo pravno in ne po pričakovanih nekaterih Delovih novinarjev, njihov

njegovem je bil fašizem, ki naj bi se bil kotil tudi v Sloveniji, tisti, ki je priklinal na plan revolucijo. Kot da se ni kuhala v Kominterni v Moskvi in v zarotniškem jedru na Čebinah.

Tudi ni po njegovem prepričanju na noben način mogoče opravičiti kolaboracije z okupatorjem takrat, ko je narod napaden. Kaj res še ni dojel treh stvari: časovnega zaporedja medvojnih dogodkov (okupacija, revolucija, upor proti revoluciji); da je šlo vaškim stražarjem in domobrancem za upor proti revoluciji in torej za obrambo naroda; in da ni šlo pri protirevolucionarjih za kolaboracijo, ampak za iskanje pomoči v orožju pri tujem krivičnem napadalcu proti domačemu, ker je bil ta zadnji hujši.

In kako bo, če se bo to stanje stopnjevalo? Ali bomo obveščeni, da nam teče voda v grlo, ali pa nas bodo tokovi odnesli, ne da bi se mogel kdo upreti. Janez Janžekovič je v svojem času zapisal: »Nekdo naj zakriči!«. Kdo bo še danes kričal, če ne bomo imeli kritičnih novinarjev? Kdo nam bo budil vest, če bomo počasi tulili vsi v en rog? Ali se tudi kristjani ne znajo organizirati, da bi skupaj plavali proti toku? Ali iščemo možnosti za premagovanje enostranskosti, za krepitev drugačnih rešitev in za kritično preverjanje tega, kar se dogaja med nami, v naši družbi? Ali smo sploh sposobni podpreti drugačne poti in možnosti boljšega ozaveščanja? Si želimo širšo, objektivnejšo in bolj kritično obveščeno?

Morda je zanimiva primerjava: Prometni ukrepi nam bodo koristili, da preprečimo divjanje po cestah. Ali pa so ustrezni organi naredili vse, kar je potrebno, da bodo hitrostne omejitve razumne, da bo kljub temu zagotovljen pretok in tudi, da bodo imeli vsi ljudje enakopravne pogoje? Ali bodo ta pravila postala naša življenjska drža, ki se mora ozirati predvsem na človeka in sočloveka, udeleženca v prometu: se pravi, ali bomo tako bolj dosledno upoštevali življenje človeka, še posebej sočloveka, ki je ogrožen, prizadet, zapostavljen? Javnost mora torej krepiti čut za prizadetega, odrinjenega in pozabljenega človeka in zato ji morajo pomagati mediji; ti morajo posebno vladajočim jemati priložnosti za zlorabljanje, izžemanje ali izkoriščanje družbeno kakorkoli prizadetih.

šef namigne, da bi bil dobro, če bi imeli kakšno ustanovo, »ki bi malce razbremenila naše ustavne sodnike«. Gledé na težave, ki jih ima Delo z Ustavnim sodiščem, lahko pričakujemo, da bo šef časopisa, ki ima »prvo in zadnjo besedo«, kmalu zahteval ukinitve tega sodišča.

Pri Meršolovem pisanju gre za zavajanje in podtikanje. Zavaja, ker vrže vse verne v isti koš. Utají namreč, da kreacionizem zagovarjajo protestantski fundamentalisti. In kako naj bi to omenil, ko pa velja pri nas nepisano pravilo, da so protestanti napredni, katoličani pa mračnjaki? Če bi Delovi bralci zvedeli, da nekatere protestantske Cerkve zagovarjajo kreacionizem in da so med njimi celo fundamentalisti, bi utegnili pasti kakšna senca na medijsko pozlačeni protestantizem! No, katoličani že dolgo nimamo težav z Darwinom in še lani je papež v nagovoru akademikom poudaril, da je Darwinov nauk več kakor le teorija. Podtikanje pa je, če pobudnikom pripisujemo namene, ki jih niso nikjer izrazili. V njihovem primeru je očitno le to, da se potegujejo za svoje pravice in do tega imajo menda pravico! Poleg tega katoličani nismo zahtevali v šolah verouka, marveč smo predlagali tako obliko (izbirnega!) verskega pouka, ki se dopolnjuje s prepričanjem vernih staršev, ni pa uvajanje v vero.

Zastrašujoče je, kako novinarji časopisa, ki si prisvaja »prvo in zadnjo besedo«, podaljšujejo v naš čas komunističen pogled na katolištvo in obravnavajo dejanja vernikov ali Cer-

dalje na strani 12

Ehrlichova SPOMENICA

Iz knjige ROŽMANOV PROCES, Tamara Griesser Pecar-France Martin Dolinar 1996, na strani 77. beremo citat iz Franček Saje-tove knjige Belogardizem: "Ehrlich je tudi predlagal avtonomno varnostno službo V OBLIKI AKADEMSKIH FORMACIJ, meščanskih straž... itd."

Ne vemo od kod ima Saje informacije o teh "Akademijskih formacijah", ki jih za njim ponavljajo vsi zgodovinarji. TEGA STAVKA NI V KOPIJI ORIGINALNE SPOMENICE, KI JE BILA IZKOPANA PRED PAR LETI!

Tudi še preživela dva akademika, ki sta nesla spomenico na Kvesturo, kjer so jima zagrozili z težkimi posledicami, o taki akademski formaciji nič ne vesta. Očividno je v tem stavku namig na "fašistično" orientirane akademike. Koliko je v spomenici še drugih netočnosti in namernih potvorb bodo lahko ugotovili zgodovinarji, ko jim bo ta material dostopen.

Autorji zaključujejo, da je bila spomenica v danih okoliščinah POGUMNO DEJANJE (str.239), jasna v obtoževanju in prav nič klečeplazna (str.79). Kar je Ehrlich želel doseči, je bilo v skladu z navadami v zahodnih deželah (str.78.) n. pr. Angleži na Rokavskih otokih s svojevrstno ko-operacijo, ne pa kolaboracijo.

"EHRlichu NE MOREMO OČITATI NE IZDAJE, NE KOLABORACIJE!" Hvala Bogu, da si je v Sloveniji nekdo upal to povedati!

Pred nekaj časa so Slovenci po svetu pošiljali prošnje na škofijo v Ljubljano, naj podvzamejo postopek za proglasitev dr. Ehrlicha k mučencem in blaženim, ker je branil pravice slovenskega naroda in krščanske vere in bil zato "IN ODIO FIDEI" usmrčen. A.K.

Slovenska Hranilnica in Posojilnica Janeza E. Kreka
John E. Krek's
Slovenian Credit Union

JEK
SLOVENIAN CREDIT UNION

747 Brown's Line,
Etobicoke, ON M8W 3V7
Tel.: (416) 252-6527

Monday	9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Tuesday	9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Wednesday	9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday	9:30 a.m. - 7:30 p.m.
Friday	9:30 a.m. - 7:30 p.m.
Saturday	9:00 a.m. - 12:30 p.m.

646 Euclid Ave.,
Toronto, ON M6G 2V9
Tel.: (416) 532-4746

Tuesday	10:00 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday	10:00 a.m. - 7:00 p.m.
Friday	10:00 a.m. - 8:00 p.m.
Saturday	10:00 a.m. - 1:00 p.m.

S E R V I C E S

- Chequing
- Savings
- Term Deposits
- RRSP
- RRIF
- Loans
- Mortgages
- Line-of-Credit
- Master Card
- Banking Machine Card
- Travel Insurance
- Travellers Cheques

Kar Korajžno – Nazaj ...

nadaljevanje s strani 11

kve kot sovražna in škodljiva za našo družbo. V takem duhu je npr. tudi Pušenjakova Maša za republiko v velikonočnem Nedelu. Novinar razlaga, kako je razumel odkritje in blagoslov zahvalne plošče Mariji Pomočnici – Kraljici Slovencev na Brezjah. Moti ga naslov "Kraljica" in meni, »da bi lahko nekdo z mirno vestjo predlagal, naj se javne, vendar tako rekoč ilegalne poskuse kronanja kazensko preganja«. Nič drugače niso razmišljali v komunizmu oznovci, ko so pisali obtožnice proti vernikov, in sodniki, ki so jih na montiranih procesih obsojali na leta zapora. Kako je mogoče, da novinar še ni slišal za pesniško in simbolno izražanje, da mu je tuja večplastnost jezika? Bo po tej logiki enumija, ki jo

Medtem ko ves svet (razen redkih obžalovanja vrednih izjem, ki potrjujejo pravilo) s šolskimi zakoni mlade usmerja k čim večji osveščenosti in samostojnemu mišljenju, hočejo slovenski politični botri z novim šolskim zakonom vzgojiti čredo poslušnih ovac z opranimi možgani. Se pač drže načela: »Najlaže je vladati tepcem. Vzgojimo si tepce, ki bodo za nas garali brez misli in besede, pa bodo naši stolčki udobni in varni na vekov veke! Če je treba povoziti ustavne sodnike, zakaj pa ne? Bomo že nastavili take, ki bodo razsojali po direktivah iz vladne palače, potem naj pa ljudje kar vlagajo pritožbe na ustavno sodišče.« Potem pa pravijo, da hočejo v Evropo. Ne verjemite, saj nočejo. Tam bi imeli iskati prav toliko kot kak šimpanz na kongresu nuklearnih fizikov. Zanje je še Balkan preveč napreden. Pravi kotiček bi bil morda kje v puščavi Gobi, tam na kitajski meji, še bolje pa kak meter pod zemljo. Pa še tam bi bilo treba zasadi vanje kol, kot so v srednjem veku delali z namišljenimi copmicami, da ne bi hodile nazaj.

Dr. Anton Trstenjak, svetovno poznani psiholog, filozof, sociolog itd je v svojih številnih spisih zelo natančno opisal ZNACAJ slovenskega cloveka. Prisodil mu je mnogo slabosti, celo neznacajnosti. Cudimo se, da v svojih opisih ni omenil vira teh necednosti, ki so v zadnjih 50 letih okuževala v preteklosti nadvse vzoren narod. To je bil seveda nauk Marksa in Lenina in njunega materialističnega in ateističnega nazora. Priloženi članek torej ne bo odvec, ce dodatno razcleni kako je ta ideologija pokvarila postenega slovenskega cloveka.

P. Bernardin Sušnik, OFM Ave Maria, Lemont

Slovenski hotelir Vinko Levstik je 13. t.m. obhajal pomemben življenjski jubilej. Prijatelji mu ob tej priložnosti želijo predvsem veliko zdravja, s prepričanjem, da jih bo s svojo iznajdljivostjo in pridnostjo znal še presenetiti, kot je do sedaj znal tako rekoč iz nič postaviti temelje trem hotelom v Rimu in enega v Gorici. Želi Slovenska Država.

HHRANILNICA IN POSOJILNICA SLOVENIA PARISHES CREDIT UNION

Offering you a full range of banking services

725 Brown's Line, Toronto, ON M8W 3V7

Tel.: (416) 255-1742 Fax: (416) 255-3871

Monday, Tuesday, Wednesday..... 10:00 a.m.-4:00 p.m.

Thursday, Friday..... 10:00 a.m.-7:30 p.m.

Saturday..... 9:00 a.m.-12:00 p.m.

618 Manning Ave., Toronto, ON M6G 2V9

Tel.: (416) 531-8475 Fax: (416) 531-8533

Monday..... 12:00 noon-4:00 p.m.

Tuesday, Wednesday..... 10:00 a.m.-4:00 p.m.

Thursday, Friday..... 10:00 a.m.-7:30 p.m.

Villa Slovenia

23 Delawana Drive, Hamilton, ON L8E 3N6

Tel.: (905) 578-7511 Fax: (905) 578-5130

Thursday..... 3:30 a.m.-7:30 p.m.

Friday..... 12:30 a.m.-7:30 p.m.

Saturday..... 9:00 a.m.-12:00 noon

Dom Lipa, Toronto, Ontario

(for residents only)

Wednesday..... 3:00 p.m.-4:00 p.m.

Kdor se ni član, naj postane!

Umrl je ameriški Kralj polk

Frank Yankovic (1915 – 1998)

Dne 14. oktobra je po nekajmesečnem bolehanju umrl v Floridi, ZDA, Frank Yankovic (Jankovič), eden najbolj znanih Slovencev v Ameriki. Rodil se je 28. julija 1915 v rudarskem naselju Davis v West Virginiji, a ko mu je bilo šest mesecev, se je družina preselila v slovensko naselbino Collinwood v Clevelandu. Devetleten je po posluhu začel igrati diatonočno harmoniko, ko mu je bilo 16 let pa še klavirsko. Šest lekcij na klavirski harmoniki predstavlja vso njegovo formalno glasbeno izobrazbo. Potem je z dvema drugima Slovincema ustanovil svoj majhni orkester, preživljal pa se je kot tovarniški delavec in pozneje voznik tovornjaka.

Leta 1940 se je poročil in odprl v Collinwoodu majhno restavracijo, kjer je žena stregla gostom, Frank pa jih je zabaval z igranjem harmonike in petjem. Tri leta pozneje je moral v ameriško vojsko. Ob invaziji Normandije je bil ranjen ter se je štiri mesece zdravil v bolnici. Potem so ga dodelili posebnemu vojaškemu oddelku, ki je obiskoval in zabaval razne vojaške postojanke.

Ko se je po vojni srečno vrnil v Cleveland, je ustanovil večjo restavracijo in nov orkester in začel snemati gramofonske plošče za Columbia Record Company. V času 1945-1967 so jih posneli nad 200. Leta 1948 je doživel izreden uspeh, ko so razprodali nad milijon njegovih plošč "Just Because", ki jim je kmalu sledila druga nadmilijunska uspešnica "Blue Skirt Waltz". Zdaj je bil Frank znan domala povsod v Ameriki in marsikdo je v zvezi z njegovo glasbo tudi slišal besedo "Slovenian".

Naš slovenski samouk je leta 1950 v Milwaukeeju dobil naslov "Polka King" ali "Kralj polk" – naziv, ki se ga je držal do groba. Novemu "kralju" ni nikdar zmanjkalo vabil. S svojim orkestrom je v kombiju znova in znova prepotoval vso Ameriko in nastopal v najuglednejših ameriških gostiščih od New Yorka in Chicage do Hollywooda, zelo rad pa je

uveljavljajo v Delu, treba razglasiti vse, ki nagovorijo ljubljeno osebo s »kraljica moja« ali »Ti si moj kralj, dragi«, za "zagnane rojaliste" in jih preganjati?

»Bolj ko hodiš po robu, bliže stopaš resnici,« pravi reklama za Delo, ki je preplavila Slovenijo. Toda to je le reklamna poteza, ne pa tudi vsebinska usmeritev tega časopisa. Ta hodi, žal, tam, kjer je hodil pred desetletji, in služi istim gospodarjem z istim načinom pisanja. Ne pravim, da ne hodi po robu; hodi, toda s hrbotom, obrnjenim resnici, in s korakom, ki se od nje oddaljuje. Zato pa tudi ne more nič prispevati k pluralnemu ozračju v Sloveniji, medsebojnemu spoštovanju in sodelovanju, marveč razdore umetno ustvarja in podpihuje. Tako ozračje mu ustreza, saj mu zagotavlja monopolni položaj, »prvo in zadnjo besedo«. Za to pa se že splača hoditi po robu med zavajanjem in podtikanjem.

Kdor nadzoruje preteklost, ima v rokah prihodnost

Teža reka sta se zavedala bodisi nemško-nacionalni kot jugoslovanski režim v odnosu do Slovencev.

Pod staro monarhijo je nemško-nacionalna klika načrtovala vpostavitvev nemškega mostu do Jadrana preko ozemlja Slovencev. Da bi jih pripravila voljne za ponemčenje, jim je na univerzitetni ravni popačila zgodovino. Slovence, ki imajo svojo izpričano državo že od 6. stoletja, so razglasili za nezgodovinske, jim naredili ime Alpski Slovani, da bi jim zabrisali identiteto. Vcepljali so jim občutek manjvrednosti in sram pred samim seboj.

Nasproti temu so Nemce, ki so bili v zgodovini le Bavarci, Švabi, Sasi in so se kot narod zlili šele v 16. sto., prikazovali kot zgodovinske in take, ki jim pripada poslanstvo za napredek Evrope in človeštva.

Jugoslovanski režim je že takoj po prvi svetovni vojni vzel v nadzorstvo slovensko zgodovino in jo po-jugoslovanil. V Ljubljano je prišel že leta 1920 srbski zgodovinar Nikola Radojčić predavati jugoslovansko zgodovino, kar v srbsčini in ostal vse do let po drugi vojni.

Unitaristični zgodovinar Lj. Hauptmann si je z razlagami o slovenskih hlapcih in sužnjih vso zgodovino delal poklicno karijero na ljubljanski univerzi. Režim mu je za njegove zasluge naklonil potem še stolico na univerzi v Zagrebu.

Nacionalno srbsko stran je še posebej dražilo vse, kar je bilo v zvezi s Karantanijo in jo še danes. Ostanke njenega aparata se trudijo, da bi tudi v sedanji Sloveniji razvodnili podobo te zgodovinske države na "znanstven" način.

Nekakšen idejni uvod v razprodajo Slovenije na politični ravni, za vstop v "Evropo". V razprodajo, ki bi jo z načrtovanim razkrojem svoje zgodovinske in narodne zavesti izvedli Slovenci sami.

S.M.

Nadškof dr. France Rode

nadaljevanje s strani 7

Srečanje pred mikrofonom se je končalo z zahvalo:

Iz srca se vam zahvaljujemo, gospod nadškof, za tople besede, ki ste nam jih namenili, za vzpodbude in priporočila, ki nam bodo vodilo pri naših prizadevanjih, da bomo ostali zvesti našim verskim in slovenskim izročilom. Ko se boste vrnili domov povejte bratom in sestram v domovini, da z vso ljubeznijo in skrbjo spremljamo napore dobrih ljudi, da se slovenski narod, ki je doživel svojo dokončno dopolnitev, v vsej polnosti zave svoje odgovornosti za globinsko ozdravljenje slovenske družbe, za prevlado zdrave samozavesti, za to, da prepoji vse pore narodnega telesa državotvorna miselnost, da se bo mlada slovenska država ukoreninila in bo njen obstoj zavarovan. Vsa ta odgovornost je bila naložena prav tej generaciji doma, ki se ji, pa naj bo svetovni razvoj tak ali drugačen, ne more izogniti. Mi pa iz vsega srca kličemo: Vse blagoslove tebi Slovenija.

In končno še, ohranite spomin na Slovenijo in stike z domovino svojih prednikov. Navsezadnje, ne varajmo se. Moje prepričanje je, da je slovenski narod v svojem jedru pošten, delaven, klen, vreden spoštovanja. Seveda so tudi določene stvari, ki jih nikakor ne moremo sprejeti, vendar to ni stvar večine, to je stvar ozkih krogov, ki ne zaslužijo posebne pozornosti od naše strani. Bodimo mi dobri, pošteni, pravični in pojdimo naprej v tej smeri. In gradimo svojo prihodnost v tej samostojni državi, ki jo po božji milosti sedaj imamo, tudi z vašo pomočjo. Hvala vam, dragi prijatelji, da ste prisluhnili mojim besedam. Bog vas živi!

Leta 1986, ko so prvič uvedli Grammy Award tudi za kategorijo polka glasbe, je med hollywoodskimi zvezdniki zmagal s svojim albumom plošč zdaj že nad sedemdesetletni Jankovič. Pri vsej prezasutosti, saj je bil navadno več kot 200 dni na leto na svojih turnejah, je odklanjal tajniško pomoč in na vsa pisma odgovarjal sam – ne sicer brez zamud in slovničnih napak, ampak vedno lepo po domače in prisrčno.

Že zdavnaj je uredil, da želi biti pokopan med slovenskimi rojaki v Clevelandu. Ti in ameriški prijatelji iz vseh vetrov so za pogrebno mašo do zadnjega kotička napolnili slovensko cerkev Marije Vnebovzete v Collinwoodu. "Morda je bila njegova največja odlika, da je s svojo veselo glasbo osrečil toliko ljudi," je rekel v lepem poslovnem nagovoru g. župnik John Kumše.

Nič čudnega, da so po maši na prostoru med cerkvijo in pogrebnimi avtomobili dolgo donele harmonike, s tistimi poskočnimi melodijami, ki so Jankoviču prinesle vseameriški sloves, medtem ko so številne televizijske kamere snemale ta nenavadno veseli pogreb. Tako je pred smrtjo naročil 83-letni Kralj polk Frank Jankovič v svojem zadnjem – poslovnem – pismu: "Ne žalujte, ampak veselite se z mano – odslej bom za vedno pri Bogu! Zame se začena čas blaženosti večne Ljubezni." Edi Gobec